

Tänane ilm
Läänemaal

Läänemaal on hommik sajuta, päeval võib sadada lörtsi. Puhub lõunatuul 5–8 m/s. Õhutemperatuur tõuseb +2 kraadini.

Lääne Elu

REKLAAM Lääne Elus

505 2175

e-post reklaam@le.ee

Nr 15 (2615)

Teisipäev, 5. veebruar 2008

Hind 8 kr

SISU

Vaade 7000 meetri kõrguselt

Tiina Tamm vallutas suvel 7134 m kõrguse Lenini mäe Pamiiri mäestik Kõrgõzstanis.

Loe lk 9

Kas babushka'd elavad Haapsalus?

Euroopa ruum on täidetud sadade rahvuste ja traditsioonidega, millele maailmastumine toob aina lisa, kirjutab ajakirjanik Margus Välja.

Loe lk 6 ja 7

Kuidas on muutunud parteide toetus?

Jaнварis vähenes erakondadest toetus enim Reformierakonnale ja kasvas sotsiaaldemokraatidele.

Loe lk 4

Lihula sai kobeda eelarve

Lihula valla tänava suuremad ettevõtmised on lasteaiarenooverimine ning vee- ja kanalisatsioonitööd.

Loe lk 3

OHHOO!

Fra Mare on aastavahetusel vene turistide päralt

Jaнварi alguses Fra Mares puhunud venelastele meeldis see koht sedavõrd, et nad otsustasid veeta tuleva aastavahetuse Paralepas.

Fra Mare müügijuht Pille Pihelgas selgitas, et jaanuari esimesel nädalal puhkas Fra Mares palju vene ravituriste, mõnel päeval oli neid koguni 200.

„Intelligentne ja maksujõuline, peamiselt Moskva,“ iseloomustas Pihelgas neid kliente. Venelased tarbisid palju teenuseid: võtsid kehahoolusprotseduure, käisid juuksuris ja kosmeetiku juures.

Pihelga sõnul meeldis neile Fra Mare ja enamik tahab aastavahetuseks tagasi tulla. Aastavahetusel on nüüd nädalaks broneeritud 160 kohta 223st.

„Peame otsima venekeelse õhtujuhi,“ ütles Pihelgas.

Lehte Ilves

Haapsalu spordihoone ja Wiedemanni spordihoone on jäänud sportlastele kitsaks ning kergejõustiklastele need ei sobi.

ARVO TARMULA

Spordiliit kardab, et tennisehall neelab universaalhalli raha

Jaak Kanepi: tennisehalli täpsest rahastamisest on vara rääkida, kuid linna rahaga me ei arvesta

Tarmo Õuema
tarmo@le.ee

Läänemaa spordijuhid avaldavad kirjas Haapsalu linnavalitsusele kartust, et eraldi tennisehalli ehitus lükkab kõigile sobiva spordihalli ehitamise 10 aastat edasi.

„Tänaseks on tennisistid plaanimas teistest spordialadest eraldi kolme väljakuga tennisehalli rajamist Haapsalus,“ kirjutavad maakonna spordiklubisid ühendava spordiliidu Läänemaa peasekretär Heikki Sool ja president Lauri Luik Haapsalu linnajuhtidele mõeldud nädalal.

„Meile teadaoleva info kohaselt tähendaks see linnale täien-

davalt vähemalt 15 miljoni krooni suurust laenukoormuse kasvu, lisaks veel iga-aastaseid dotatsioone ja ülalpidamiskulusid. Sellises suurusjärgus laen tapaks järgmiseks 10–20 aastaks võimalused mingitki uut spordirajatist Läänemaa spordikeskusesse Haapsallu rajada,“ jätkavad nad.

„Meie ettepanek on ehitada Haapsallu universaalne spordihall, mis tagaks vajalikud treeningu- ja võistlustingimused nii kergejõustiklastele, vehklejatele, lauatenisistidele, laskjatele kui ka tennisistidele,“ kirjutavad nad.

Tennisehalli üks eestvedajaid Jaak Kanepi kinnitab, et ühist halli tennisemängijad ei

poolda, aga linna raha kulutamise pärast ei pea Läänemaa juhid küll muretsema.

„Sinna, kuhu me tahaks halli rajada, ei ole universaalhallile lihtsalt ruumi,“ ütles ta. „Aga staadionikompleksis on vaba maad küll. Mõlemad hallid mahuks siia ära.“

Heikki Soola sõnul on tennisehallist huvitunud ärimehed kaalunud halli rajamist linnavalitsusele kuuluva osatüüpi kaudu. „Kui niiviisi isegi võiks ehitusraha saada formaalselt linna laenukoormust tõstmata, siis tegelikult tuleks kulud ikka linnal kanda,“ ütles Sool. „Nemad garanteeriks kahe miljoni krooniga laenu, mille linnavalitsus võtaks.“

„Muidugi on tennisehalli vaja, ma ei kahtle selles. Aga kui seda ei soovita teiste spordialadega jagada, siis peaksid nad seda ise rahastama. Näiteks annab linn neile maa 30 aastaks tasuta rendile,“ ütles Sool.

Jaak Kanepi sõnul on rahastusplaanidest praegu vara rääkida, sest ei ole veel kindel, et hall üldse kerki.

„Meie esialgne projekt ei sobinud tuleohutusnõuetele mittevastamise tõttu. Nüüd hakkame otsast peale,“ ütles Kanepi.

„Kogume infot teiste tennisehallide hinna ja ehituslahenduste kohta. Tahame selgeks saada, milline konstruktsioon oleks meile kõige sobivam ja

kas meie hammas hakkab sellega peale. Siis saab alles võtta hinnapakkumused ja rääkida rahastamisest,“ lisas ta. Tennisehalli umbkaudne hind võiks Kanepi sõnul olla 20–30 miljonit krooni.

„Linna rahaga ei ole me arvestanud. On teada, et linn peab koondama kõik väed kultuurikeskuse peale, mis on loomulik,“ ütles Jaak Kanepi.

Reedel kohtuvad Läänemaa juhid Haapsalu linnavalitsuse esindajatega. „Tahame need asjad selgeks rääkida, sest universaalhalli on tarvis. Meil on tekkinud lootus Euroopa rahale. Ka sellest tahame linnavalitsusega rääkida,“ sõnas Heikki Sool.

Maavanema ametisse nimetamine venib, arenduskeskus otsib uut juhatajat

Urmas Lauri
urmas@le.ee

Eelmine regionaalminister Vallo Reimaa lootis, et Neeme Suur nimetatakse maavanema ametisse juba möödunud nädalal, kuid praeguseks on selge, et seda ei juhtu ka sel nädalal. Täna kohtub maavanemaks

kandideeriv Neeme Suur, kes sai ka Läänemaa Omavalitsusliidu üldkogu üksmeelse toetuse, praeguse regionaalministri Siim-Valmar Kiisleriga.

„Minister soovis rääkida,“ nentis Suur. Siseministeri mi pressinõunik Katrin Mesilane-Luhtsalu lisas, et uus minister soovib ilmselt ka ise sel-

gust saada, keda soovis eelmine minister maavanemaks nimetada.

Vabariigi valitsuse istungi päevakorras sel neljapäeval pressinõuniku sõnul Neeme Suure ametissenimetamist pole. „Võib-olla toimub see järgmisel nädalal,“ ütles Katrin Mesilane-Luhtsalu. Neeme

Suur ütles eile õhtul Lääne Elule, et enne 18. veebruari ta maavanemaametis alustada ei saaks. „Tehniliselt pole see võimalik,“ lausus Suur ja täpsustas, et praeguse ameti — Läänemaa Arenduskeskuse juhataja — üleandmine võtab oma aja.

Läänemaa Arenduskeskuse

nõukogu kuulutas välja konkursi LAKi juhataja vabaneva ametikoha täitmiseks.

Konkursi lõpptähtaeg on 29. veebruar. Juhul kui Neeme Suur enne seda maavanemaks nimetatakse, hakkab teda arenduskeskuse juhi kohal asendama LAKi ettevõtluskonsultant Kersti Piirsoo.

ISSN 1406-1430

JUHTKIRI

Lihula valikud

Nii nagu Ridalas ja Haapsalus, käib Lihulaski kibe ettevalmistus, et väikese omaosalusega tuua valda mitu korda rohkem tagastamatut abi. Eelarve eelnõus, mida nii volikogu esimees kui ka vallavanem nimetavad sendiveeretamise eelarveks, on leitud miljon krooni, et katta suuremate ja väiksemate projektide omaosalus.

Ridala vald alustas aastaid tagasi hooga ettevalmistusi Uuemõisa tehno-pargi rajamiseks ja võib nüüd nautida vilju: alevik areneb raginaga, kauplused ja tootmishooned kerkivad, teed jäävad kitsaks. Haapsalu panustab linnust ja promenaadi arendades rohkem turismile.

Lihula vallavalitsus on lähenenud arengule kohaliku elu keskmalt, hakates ette valmistama suurte, kohalikus elus tähtsate objektide korramist: lasteaed, staadion, spordihooned, raskejõustikumaja. Rahastamisotsust ootab heina, põhu ja rooga köetava katlamaja rajamine. Meeldiv on, et unustatud pole kultuuri: valla rahakotist jagub tervelt 90 000 krooni Matsalu loodusfilmifestivali toetuseks!

Aeg-ajalt lahvatanud skandaalid on loonud Lihula vallast kuvandi, kus ei toimu midagi positiivset, kus elu seisab ja kool kängub ning kust inimesed lahkuvad. Selle aasta eelarve eelnõu maalib vallast siiski palju optimistlikuma pildi.

TEISED LEHED

Kirju hariduselul

PÄRNU POSTIMEES. Pärnu koolides tehtud haridus-uuringu lõppraporti positiivsest poolest väärivad esiletoomist, et nelja aasta taguse samalaadse küsitlusega võrrelduna on suurenenud õpilaste ja lapsevanemate hulk, kelle arvates on elu koolis läinud paremaks. Raport teatab aga ka, et üldharidussüsteem liigub kindla eesmärgi poole, kuid töö tegelikud teostajad, õpetajad, valdavalt eesmärgi ei tea. Tuuakse ka esile, et õppekasvatustöö on kogu üldharidussüsteemi eksisteerimise alus, kuid senini ei vastuta keegi kvaliteedi eest.

Pärnu Postimees nõustub igati haridus-uuringus toodud väitega, et kool peab ühiskonnast kümme aastat ees olema. Positiivset tulemust ei saavuta ükski kool üksinda, jääme ots on selles asjas ministeeriumi käes.

Töölepinguseadusest tõuseb suur tüli

PÕHJARANNIK. Uus töölepinguseaduse eelnõu valdandas Eestis vaat et klassivõitluse. Esialgu küll verbalse barrikaadi ühel poolel on justkui kapitalistidest vereimejad, kes tahavad endale veelgi paremaid tingimusi töötajate üle valitsemiseks, ja teisel pool töörahas, kes ei taha sel mitte sündida lasta.

Selle asemel et asuda arutlema, kuidas sobitada iganenud töölepinguseadust tänapäeva, nii et ei riivataks ühiskonna suurema osa huve, käib ainult teineteise materdamine. Kui ametiühing ütleb, et uuest seadusest kõlbab võtta ainult pealkiri, ja reformierakondlane Igor Gräzin teeb ametiühingutele „buu-buu-buu”, ei saa seda kuidagi pidada konstruktiivseks lahenduse otsimiseks.

Ühistransport tuleb ümber korraldada

VÕRUMAA TEATAJA. Eesti ühistransporti on tabanud sügav kriis: süsteemiga pole enam rahul mitte keegi. Ühistranspordi korralduses lähtutakse arusaamast, et bussid peavad sõitma võimalikult tihti, et võimalus maantee servas kõndides liinibussi kohata oleks võimalikult suur. See on aga Eesti inimgeograafiat arvestades hukatuslik tee. Praegu paistab eesmärk olevat pigem kütusepõletamine, kui elanike teenindamine.

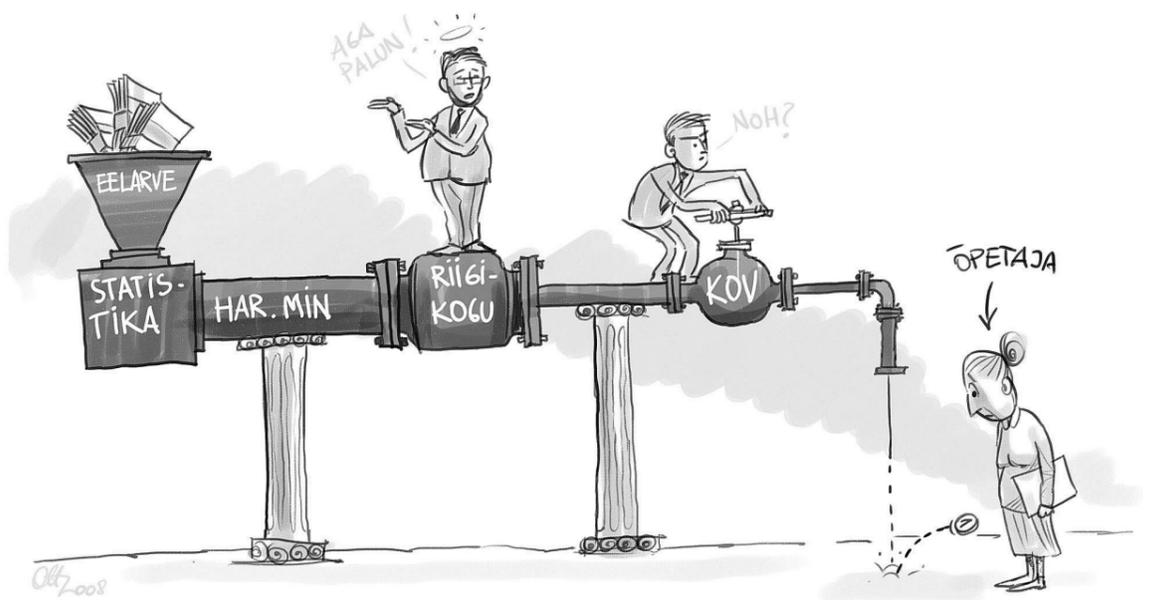
Raiskamist soosiv, lausdoteerimisel põhinev ühistranspordisüsteem ei ole jätkusuutlik. Tarvis on ühistransporti, mis suudaks end rohkemal määral ise ülal pidada. Selleks pole tingimata vaja pileti hinda tõsta, kuigi ka seda tuleb teha.

Aeg on ka ühistranspordis efektiivsusele mõelda ja inimese, mitte bussifirmade vajadustele keskenduda. Koostanud Urmas Lauri

LAUSELAEN

„Kui Siilats paneb laevatee kinni, siis ei ole see hea koostöö algus.”

Aivar Reivik,
Haapsalu jahtklubi suuromanik
(Lääne Elu, 2. veebruar)

Eesti riik mõtleb õpetajate ja tugevate koolide peale

ARVAMUS

Tõnis Lukas

haridus- ja teadusminister

Meie koolides jääb õpilasi vähemaks, see pole kellelegi saladus. Kindlasti ei vaja Eesti koolid seetõttu vähem õpetajaid. Vastupidi, meie noored väärivad head haridust ja selle omandamist saavad neile kergendada ainult head õpetajad. Üks tähtsamaid argumente heade õpetajate töö hoidmisel ja tööle saamiseks on ikkagi palk — tahtmata pisendada tööarmastuse ja muude sisuliste argumentide tähtsust.

Valitsus on juba vastu võtnud igaaastase määru, millega kehtestatakse õpetajate palkade alammäär. Nii vara ei ole seda selgust loovat otsust viimastel aastatel tehtud. Tavaliselt on palga alammäärad selgunud alles veebruaris, mõnikord isegi märtsis.

Nõustuti minu tehtud viimase komisjoni ettepanekuga tõsta kõikide õpetajate palga alammäär tagasiulatuvalt selle aasta jaanuarist 22 protsenti.

Usun, et järgmisel aastal suudavad riik ja omavalitsused koos teha jällegi pika sammu, et pedagoogide palkade alammäärad jõuaksid varsti järele riigi keskmisele palgale.

Palga alammäärad on paigas

Sellel aastal tõuseb noorepedagoogi palga alammäär eelmise aasta 7800 kroonilt 9516 kroonile, pedagoogi oma 8260 kroonilt 10 077-le, vanempedagoogi palga alammäär 9440 kroonilt 11 517-le ja pedagoogi-metoodiku oma 11 400 kroonilt 13 908 kroonile.

Haridustöötajate Liidu veelgi suuremat taotlust täiel määral arvestada ei saanud, sest riigieelarve on vastu võetud neis piirides, mis võimalik oli. Küll aga on alammäärade suurenemine 22 protsenti võimalik. Sel eesmärgil vähendas riik omavalitsustele eraldatavat kohapealseteks haridusotsusteks mõeldud nn lõtkusummat kavatatud 9,5 protsendilt kaheksale prot-

sendile. See on piisav, et saaks teha ka kohapealseid haridusotsuseid, mida haridusministeerium täiel määral ette ei kirjuta. Alammäärade senisest suurem tõstmine sel aastal kindlustab ju tegelikult kõrgemad palg summad.

Vallad ja linnad on olnud haridus- ja teadusministeeriumile head partnerid ning me suudame jõuda mõistlikele kokkulepetele, et kõikjal oleks võimalik vajalikul tasemel koole pida. Mõni aeg tagasi leppisid ministeerium ning omavalitsused kokku üldhariduse uue rahastamismudeli lisatingimustes, mis suurendab omavalitsuste kindlustunnet riigi toetuse poolelt. Riik otsustas kahekordistada mudeli sujuvaks rakendamiseks mõeldud summasid. Nimetatud kokkulepe on veel üks eeldus, et õpetajapalkade alammäärad võiksid tõusta sel aastal 22 protsenti.

Noored kooli!

Uusi õpetajaid on meie koolides praegu tarvis isegi rohkem kui näiteks paar aastat tagasi. Nii suureneb vene koolides lähemal aastail eesti keeles õpetatavate ainete hulk ja on tarvis õpetajaid, kes on saanud hariduse Eestis ja oskavad eesti keeles õpetada. Mitte ainult gümnaasiumi osas, vaid nagu soovisid oma hiljutise põlvkonna venekeelsed noored ise, tuleb suurendada eesti keele osatähtsust kogu põhikooli ulatuses.

Noorte õpetajate tööelu alustamist toetab sügisel käivituv lähtetoetus, mis on saanud nii valitsuse kui ka riigikogu üksmeelse heakskiidu ja millest loodan palju. Samuti on tänavuses riigieelarves juba raha stipendiumideks üliõpilastele, kes on otsustanud õppida õpetajaks.

Loodan, et praegu tõusuteele asunud õpetajaameti maine paraneb ka edaspidi. Koik me saame sellele kaasa aidata. Näiteks käib koostöös siht-

asutusega Noored Kooli projekt, mille elluviimisel aitavad tuntud inimesed eri elualadelt kaasa hariduse edendamisele ja käivad koolides ainetunde andmas. Käisin minagi jälle oma kunagises koolis Rõngus ajalootundi andmas ja tundsin taas mõnu, mida üks õnnestunud tund ja õpilaste kaasatõetamine võib õpetajas tekitada. Maakool on täis asjalikke ja avatud õpilasi. Neid huvitab ümbritsev maailm, nad on nõudlikud ka õpetajate vastu.

Rahvusvahelise PISA uuringu tulemus, mille järgi on Eesti õpilaste teadmised ühed maailma paremad, ei olegi sel taustal nii ootamatu. Eesti õpetajad ja õpilased on ühed maailma parimad, see annab meile kõigile lootust tulevikuks ning jõudu töötada, et Eesti kool muuta praegusest veelgi paremaks.

Lasteaiad jõuavad koolide järele

Seda aastat võib hariduselus kindlasti nimetada lasteaedade aastaks. Hüppeliselt tõuseb lasteaiaõpetajate palk, mis on vahepealseil aastail vindunud. Koik kohalikud omavalitsused, kes panustavad oma lasteaednike palkadesse ja uute lasteaiakohtade loomise, saavad tänavu tuge riiklikust lasteaedade programmist, mille elluviija on haridus- ja teadusministeerium koostöös rahvastikuminiistriga.

Programmi käivitamiseks vajalik määrus on juba saanud valitsuse heakskiidu. Selle alusel saavad riiklikku rahalist toetust kõik omavalitsused, kes tõstavad oma kõrgharidusega lasteaiaõpetajate palga vähemalt 9360 kroonile.

Usun, et edu tiivustab ning järgmisel aastal suudavad riik ja omavalitsused koos teha jällegi pika sammu, et pedagoogide palga alammäärad jõuaksid varsti järele riigi keskmisele palgale.

KIRJAD

Veel kord Vormsi metsaraiest

Üllatuseks leian ma oma nime Lääne Elus ilmunud artiklist „Fällarna haavik kehtab kirgi”. Seal olen ma kui mingi kurjategija, kuigi Eesti riigiametnikud tunnistavad, et ma majandan oma metsa Vormsis normaalselt ja seaduslikult.

Miks annab Lääne Elu soomlastele nii palju leheruumi? Nad ju ütlevad ise avalikult, et kaaluvad vägivald kasutamist! Kas

Lääne Elu pooldab vägivalda?

Kas see on Eesti seaduse järgi? Mina aga arvan, et kui nad jätkavad niimoodi, oleks paras aeg helistada politseile.

Mina ise järgin Eesti metsaseadust ning olen pikaajaline metsaomanik Vormsis ja ka mujal Läänemaal oma ettevõtte OÜ Vävars kaudu.

Pikaajaline metsaomanik olla tähendab, et sa teed raiet Eesti metsaseaduse järgi ja et sa võtad uue metsa kasvatamise kohustuse. Metsapoliitika on otsustatud

riigikogus ja see kehtib ka Vormsis. Vormsis aga on rohkem kaitsealasid kui teistes kohtades.

Minu ettevõtte maksab suurt maamaksu ja mul on ka personal Vormsis, kelle eest ma tasun riigile sotsiaalmaksu. Meil on väiketootmine, mis annab töökohti Vormsis.

Keskkonnateenistus kaitseb nii metsaomanike kui ka looduskaitsete huve ning mingi soome fanaatilise ja ebaseadusliku organisatsioon Vormsis ei ole vajalik. Olen tänulik, et Lääne Elu

helistas mulle ja küsis natuke. Varem olid soomlased üksi ajalehes.

Oleksin tänulik, kui te nimetate mind eestirootslaseks või rannarootslaseks, mitte rootslaseks. Ma olen Eesti kodanik Eesti passiga ning minu isa ja tema vanemad põgenesid Vormsist 1943 ja 1944, kus minu sugulased olid elanud võib-olla umbes tuhat aastat!

Elan praegu Eestis ja ma olen tulnud „tagasi”.
Bo Stenholm, OÜ Vävars

Ootame teie arvamusi: Lääne Elu, Posti 30, 90504 Haapsalu, tel 473 7222, 473 7111, info@le.ee

Lihula valla eelarve valmistab ette lasteaia ja staadioni remonti

Arendusprojektide omaosaluse tarvis on eelarve eelnõus varutud miljon krooni

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Lihula valla suuremad ettevõtmised tänava on lasteaia renoveerimine ning vee- ja kanalisatsioonitööd, mitmesuguste väiksemate tööde omaosaluseks on jäetud miljon krooni.

Lihula eelarve eelnõu arvestab, et tulu on ligi 45,8 ja kulu ligi 53 miljonit krooni. Vahe kaetakse 5 miljoni krooni laenu ja aasta lõpuks järele jäänud 3 miljoni krooniga.

Laenu on vallal aasta alguse seisuga 11 miljonit krooni. Tänavu on laenu vaja tagasi maksta 1,5 miljonit krooni.

Et tulu kasvatada, kavatseb vallavalitsus müüa Kloostri kaupluse, kortereid ja päritud vara. See toob eelarvesse kaks miljonit krooni.

Eelnõu on tuntavalt suurendanud Lihula kultuurimaja omatulu — seniselt 370 000 kroonilt poole miljoni peale.

Teede ja tänavate korrashoiuks on majandusministeerium vallale eraldanud 4 miljonit krooni.

Valla arendusnõunik Margus Källe ütles, et see summa on aasta-aastalt kasvanud. Et aga vallal on hooldada palju kohalikke teid, umbes 150 km, Lihula tänavad peale selle, ei jagu sellest suuremaiks töödeks.

Lasteaed läheb põhjalikku remonti

Lihula valla suurim ettevõtmine on lasteaia täielik remont, mis läheb maksma 20 miljonit

krooni. 15 miljonit loodab vald saada toetusrahana, omaosaluse viis miljonit on volikogu lubanud juba mullu laenata.

Lasteaia suurremondiga tuleb juurde ka üks rühm ja see kaotab lasteaiajärjekorra Lihulas, ütles haridusnõunik Kersti Ajaots. Raha taotleb vallavalitsus nn KATA-kavast, kus see on maakondlikus pingereas Haapsalu kultuurikeskuse järel teisel kohal.

Rahastamisotsus peaks tulema kevadel, ütles vallavanem Anu-Li Jürman.

„Ülejäänud on äraelamiseks,” iseloomustas Jürman eelarvet.

Staadion ja spordihoone saavad projekti

Kultuuriministeeriumilt saab vald 150 000, sellest 100 000 kultuurimajale ja 50 000 krooni kooli staadioni tarbeks.

Ajaotsa sõnul remonditakse tänava kultuurimaja väga halvasti seisukorras elektrisüsteem — seda pole maja valmimisest saadik tehtud. Vallavalitsus lisab kultuuriministeeriumi rahale juurde 50 000 kr.

Staadionile antud riigirahale lisab vallavalitsus 200 000, et koostada remondiprojekt. Ajaotsa sõnul vajab täiesti aegunud staadion дренаazi, jooksuradu jms.

Staadioni ehituseks loodab vallavalitsus saada tuleval aastal riigiraha 2,8 miljonit krooni. Ka spordihoonele toodab vallavalitsus saada tuleval aastal riigilt 2 miljonit krooni.

Staadioni ja spordihoone

Rohkem kui kaks aastat tagasi valmis saanud Lihula kaunis kunstide majas ehk KuMas on ruumi nii raamatukogule kui ka raamatuhuvilistele lastele.

ARVO TARMULA

kordategemine maksab arvestuse kohaselt 6,3 miljonit, valda osa on 1,5 miljonit krooni.

Miljon krooni on omaosaluse katteks

Väiksemate, nn üldmajanduslike arendusprojektide omaosaluseks on eelarve eelnõus miljon krooni. Peale kultuurimaja ja staadioni peaksid miljonist kroonist oma osa saama Lihula kino helisüsteem, Tuudi spordiplats, noortemaja vee- ja kanalisatsioon, KuMa õu, muusika- ja kunstikooli õueklass, gümnaasiumi spordiklubi, Kasari võimla, linnusemägi ja muuseum.

Kersti Ajaots lootis, et omaosaluse miljon krooni toob valda vähemalt 3–4 miljonit krooni

Lihula valla eelarve eelnõu

Tulud 45,77 mln kr

- sh
- maksud 18 mln kr
- toetused 23 mln kr

Finantseerimistingingud 7,1 mln kr

- sh
- laen 5,7 mln kr
- aasta lõpu jääk 3 mln kr

kulud 52,88 mln kr

- sh
- haridus 27 mln kr

- valitsemiskulu 6,4 mln kr
- teede ja tänavate korrashoid 5,9 mln kr
- arendusprojektid 1 mln kr
- elamu- kommunaalmajandus 2,6 mln kr
- vaba aeg, kultuur 6,5 mln sh
- muusika- ja kunstikool 1,9 mln kr
- raamatukogud 1,5
- Lihula kultuurimaja 1,9 mln kr
- Matsalu filmifestival 90 000 kr
- seltsitegevus 130 000 kr

Allikas: Lihula vallavolikogu

ni lisaraha.

Volikogu luges eelarvet esimest korda läinud neljapäeval. Teine lugemine ja vastuvõtmi-

ne on kavas veebruaris.

Eelarve tuleb vastu võtta hiljemalt 1. aprilliks, muidu peab volikogu laiali minema.

Vastlanädal möödub soojalt ja lumeta

Alanud nädalal valitsevad kiiresti muutuvad ilmaolud, kui lühiajalised jähnenemised vahelduvad soojalainetega, vastlaid tuleb aga tänava lumepuudusel asendada muu meelelahutusega.

Õöpäeva keskmine õhutemperatuur püsib vähemalt 5°C

üle keskmise, teatab Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituut oma nädalaprognoosis.

Tänaöö tuleb olulise sajuta, vastlapäeval sajab mitmel poollörtsi ja vihma. Puhub lõunakaare tuul 4–10 m/s. Õhutemperatuur on öösel 0 kuni –6, päeval tõuseb 0 kuni +3

kraadini. Kolmapäeval sajab öösel Ida-Eestis, päeval ka mujal lörtsi. Puhuvad lõuna- ja kagutuul 4–10, päeval 8–15 m/s. Õhutemperatuur on öösel –1 kuni +3, päeval 0 kuni +3 °C.

Neljapäeval sajab lörtsi ja vihma. Puhuvad lõuna- ja ka-

gutuul 4–10, öösel rannikul kuni 13 m/s. Õhutemperatuur on 0 kuni +3°C.

Reedel sajab öösel vihma, päeval on sajuhooge harvem. Puhub lõunakaare tuul 3–9 m/s. Õhutemperatuur on ööpäeva vältel 0 kuni +4°C.

Laupäeval on oodata olulise

sajuta ilma. Puhuvad edela- ja lõunatuul 5–10 m/s. Öösel on 0 kuni –3, päeval 0 kuni +3 °C.

Pühapäeval sajab kohati lörtsi või vihma. Puhuvad edela- ja lõunatuul 4–10 m/s. Õhutemperatuur jääb öösel –2 kuni +2, päeval 0 kuni +3 °C.

LE

MIS JUHTUS?

Varastavad

29. jaanuari öösel murti Oru vallas Jalukse külas sisse talu territooriumil asuvasse garaaži ning varasti seal mootorratas IZ-49 (väljalaske aasta 1952). Kahju on hinnangute järgi 61 620 krooni.

29. jaanuaril varastati Taebala vallas Pälli külas elamust riideid, jalatseid ja isiklikke tarbeesemeid. Kahju on hinnangute järgi 11 040 krooni.

1. veebruari öösel murti Ridala vallas Uuemõisas Tallinna mnt-1 asuvase kaupluse akna kaudu sisse ning varastati alkoholi. Tekitatud varaline kahju on täpsustamisel.

Urmas Lauri
Politsei andmeil

LÜHIDALT

Olari Taal taandus linnuse juhtimisest

Linnavalitsus kutsus Haapsalu piiskopilinnuse nõukogust tagasi Olari Taali (pildil) ja määras tema asemele Teet Kallas-

vee. „Olari Taal kui väga hõivatud Saunja küla inimene leidis, et annab nüüd oma tööjärele Haapsalu inimestele üle,” selgitas piiskopilinnuse sihtasutuse juhataja Ülla Paras. Ta lisas, et Taal andiski nõusoleku juhtida sihtasutuse nõukogu kaks aastat.

Parase sõnul oli Taalil otsustav osa SA Haapsalu Piiskopilinnuse loomisel. Taali kui kogunud juhi abiga on saanud linnusest toimiv hindussüsteem, käivitatud on linnuse järgmine arendusetapp.

Haapsalu linnavalitsus kutsus Taali asemele nõukokku ekslinnapea Teet Kallasvee ja andis talle kolmeks aastaks nõukogu liikme volitused.

Nõukogu uue esimehe valivad liikmed endi seast järgmi-

sel koosolekul veebruaris, ütles Paras.

Haapsalu piiskopilinnuse nõukokku kuuluvad ka praost Tiit Salumäe, poliitik ja koolijuht Andres Ammas, kultuuriministeeriumi kantsler Anton Pärn ja ettevõtja Piret Hallik-Sass.

Nõukogu liikmed saavad kompensatsiooni 1500 krooni kuus. Taal loobus kompensatsioonist ja on seda tööd teinud kogu aeg tasuta, lisas Paras.

Lehte Ilves

Tiina Lobja astus poliitikast kõrvale

Opositsiooniliider Lihula vallavolikogus Tiina Lobja (pildil) taandas ennast aastaks volikogu tööst terviseseisundi tõt-

tu. „Kui tahan elada, pean tegema valikuid,” ütles Lihula kultuurimaja direktor Tiina Lobja arsti ettekirjutusele viidates.

Ta lisas, et kultuuritöö on isegi pingeline, võtab ära nädalavahetused ja õhtud.

Lobja ütles, et kavatseb taanduda ka Reformierakonna juhi kohalt Lihulas. Lobja asemele läheb nüüd volikokku perearst Triinu-Mari Ots.

Lehte Ilves

LÜHIDALT

Lihula mõisa omanikud jagasid vara pooleks

Lihula vallavolikogu seadustas neljapäeval, et Lihula mõisa kinnistu võrdsed omanikud on vallavalitsus ja MTÜ Keskaegne Lihula.

Enne vallavolikogu otsust kuulus mõisahäärber Keskaegsele Lihulale ja häärberi alune maa Lihula vallavalitsusele, selgitas valla arendusnõunik Margus Källe. Nii oli see ajast, mil mõisa tagasi saanud Madli Roosioorg-Kirchhoff kinkis 1995. aastal maa omavalitsusele ja häärberi Keskaegsele Lihulale.

Uus detailplaneering eraldas Lihula linnusemäe 8,5 hektari suurusest krundist umbes hektari mõisahäärberi kinnistu tarbeks. See jääb nüüd valla ja Keskaegse Lihula kaasomandusse. Ülejäänud linnusemägi on endiselt valla omanduses.

Källe ütles, et mõisas asuv muuseum on valla allasutus. Majas on ka rentnikud Lihula rahvaülikool ja Kumari Reisid. Seal tegutseb ka turismiinfopunkt. Neis asjus ei muutu midagi, kinnitas Källe.

Lehte Ilves

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg läheneb

Homsest on kõigil inimestel võimalik tutvuda maksuameti poolt tuludeklaratsioonile kantud andmetega, tulused saab hakata deklareerima 15. veebruarist.

Maksu- ja tolliameti teenindusosakonna juhataja Hannes Udde sõnul ei ole enamikul inimestel deklareerimises tänava suuremaid muudatusi.

LE

Üksikvanem saab küsida riigilt elatisabi

Tänavu jõustunud elatisabi seaduse alusel maksab riik lühiajalist toetust lapsele, kelle vanem ei täida ülalpidamiskohustust.

Elatisasi makstakse last kasvatavale vanemale elatisnõude kohtumenetluse jooksul. Pärast kohtuotsuse jõustumist nõuab riik elatisabiks makstud summa sisse teiselt vanemalt.

Elatisasi makstakse 90 päeva, päevamäär on kolmandik lapsetoetuse määrast. Suurim summa on 4500 kr; sellelt makstakse tulumaksu, selgitas sotsiaalministeeriumi pressiesindaja Eli Lilles.

Elatisasi taotlemiseks tuleb vanemal pöörduda piirkondlikku pensioniametisse, avalduse ja dokumendid saab esitada ka elektrooniliselt.

Eelmise nädala seisuga oli Pärnu pensioniametile, mille alla käib ka Läänemaa, esitatud üks elatisabi taotlemise avaldus, ütles Eli Lilles.

Elatisasi seadus jõustus 1. jaanuaril 2008.

Lehte Ilves

EESTI

Kert asus tööle kübernõunikuna

Möödunud nädalal tegevteenistusest lahkunud kindralleitnant Johannes Kert töötab kaitseministeeriumi nõunikuna. Kerdi ülesanne on anda nõu eelkõige küberkaitse, kaitsejõudude mehitamise ja Kaitseliidu arengu küsimustes. Kindralleitnant Kert oli aastail 1996–2000 kaitseväe juhataja ning töötas viimati Eesti sõjalise esindajana NATO ja Euroopa Liidu juures.

Piirang suretab Kuussaare poed

Enamik Kuussaare keldripoode lõpetab lähikuudel tegevuse, sest 1. aprillist linnas jõustuv alkoholimüügi piirang ei lase poodidel enam kasumlikult tegetada. Surmahoobiks keldripoodidele on ka nõue, et alkohoolseid jooke tohib müüa vaid vähemalt 50 ruutmeetri suuruse müügisaali pinnaga kaupluse eraldi osakonnas või eraldi letis, kus pakutakse vaid alkoholi ja tubakatooteid.

Võidupüha paraad kolib lauluväljakule

Suvine võidupüha paraad toimub sel aastal ilmselt Tallinna lauluväljakul ja selle ümbruses, sest Vabaduse väljak kaevatakse maa-aluse parkla rajamiseks suvel üles. Tänavune paraad võib isegi eelmisest vägevam tulla, sest osaleb tavalisest rohkem Kaitseliidu malevate esindusi ja peale tavapärase kaitseväge üksuste võib sel aastal tulla ka palju välisesindusi.

Venemaale läinud alad tuleb tagastada

Nädala lõpus Tallinnas peetud rahvusvahelisel konverentsil osalenud aktivistid nõudsid Teise maailmasõjaga Venemaale läinud territooriumide tagastamist Eestile, Lätile ja Soomele. Allakirjutanud kutsusid ka Soome, Eesti, Läti ja Leedu valitsust, Euroopa Liitu, USA kongressi, Haagi tribunali, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja rahvusvahelist avalikkust üles seisma õigluse jaluleseadmise eest.

E-piletit saab osta ka Hiiumaa liinile

Nüüd saab saarte ja mandri vahelist laevaliiklust korraldava Väinamere Liinid OÜ veebipõhise eelmüügipileti ostukeskkonnas kaudu pileti lunastada ka Rohuküla–Heltermaa liinile.

BNS, PM Online
Meie Maa, etv24.ee

Reformi toetus kahanes, sotside oma kasvas

Jaauarist vähenes erakondade toetus enim Reformierakonnale ja kasvas sotsiaaldemokraatidele, selgus rahvusringhäälingu uudistetoimetuse tellitud TNS Emori uuringust.

TNS Emori üle-eestilise 773 vastajaga küsitlusest selgus, et jaauarist toetas Reformierakonda 35 protsenti valijaist ehk neli protsendipunkti vähem kui detsembris.

Samal ajal kasvas enim toetus sotsiaaldemokraatidele, keda toetas jaauarist 12 protsenti valijaist ehk neli protsendipunkti rohkem kui kuu varem.

Teiste erakondade toetus kuu varasemaga võrreldes palju ei muutunud. Veidi kasvas toetus Keskerakonnale ja rohelistele.

Keskerakonda toetas jaauarist 23, Isamaa ja Res Publica Liitu 13, rohelist 12 ja Rahvaliitu 5 protsenti vastanuid.

Jaauari suurim poliitiline

vaidlus käis uue töölepinguseaduse üle, kus just Reformierakond ja sotsid enim teineteise positsioone arvustasid.

Riigikogu sotsiaaldemokraatliku erakonna fraktsiooni esimees Eiki Nestor pidas väga tõenäoliseks, et just vaidlus töölepinguseaduse üle mõjutab rohkem Reformierakonda ja sotside toetuse muutumist.

„Meie erakonna reitingu tõus näitab, et inimesed ootavad riigilt lugupidamist enda vastu ning austust ja arusaamist tööelu kohta,” märkis Nestor.

Ka Jürgen Ligi Reformierakonnast möönis, et reitingute muutumise taga oli vaidlus töölepinguseaduse üle. Ligi hinnangul näitab aga Reformierakonna toetuse vähenemine hoopis erakonna tugevust, sest julatakse teha parteile ebapopulaarseid, kuid Eestile vajalikke otsuseid.

„Kui üks erakond on sellise

Toetus erakondadele

	Detsember	Jaauar
	39	35
	22	23
	13	13
	8	12
	10	12
	5	5

asja ette võtnud, siis muutub ta kindlasti ebapopulaarseks ja need, kes teda ründavad ja ütlevad „Ei!”, saavad punkte

juurde,” ütles Ligi. „Kellel aga seisukohta pole, need hoiavad oma reitingu stabiilsena.”

BNS, LE

Muudatused tööinspektsioonis toetavad ohutumat töökeskkonda

1. veebruarist alustas tööinspektsioon tegevust uutal alustel.

Ümberkorralduse eesmärk on suurendada töökeskkonna ohutust ja töösuhete õigusliku toimimist. Taotlus on suurendada ennetustegevuse osatähtsust ning töötajate ja tööandjate teadlikkust riskidest.

Järelevalve mõjususe ja efektiivsuse suurendamiseks ning tööõnnetuste ennetamiseks viiakse tööinspektsiooni üle regionaalsele juhtimisele.

14 maakondliku inspektsiooni asemel korraldatakse tööd edaspidi 4 regionaalses inspektsioonis.

Põhja inspektsioon (keskus Tallinnas) haarab Tallinna ja Harjumaa; Lõuna inspektsioon (keskus Tartus) haarab Tartu, Viljandi, Jõgeva, Põlva, Valga ja Võru maakonna; Ida inspektsioon (keskus Jõhvis) haarab Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa; Lääne inspektsioon (keskus Pärnus) haarab Rapla, Järva, Lääne, Hiiumaa, Saare ja Pärnu maakonna.

See töö regionaalne ümberkorraldus tagab järelevalve töö ühtlustumise ning ettevõtete sõltumatu kohtlemise ühtsete printsiipide alusel ja õiglase konkurentsi.

Uue struktuuri kohaselt paiknevad inspektorid praegusajaga sarnaselt igas maakonnas.

Igas maakonnas on 1–2 inspektorit, kelle teenistuskoha asukoht ümberkorralduste järel ei muutu.

Klienditeenindus toimib edasi maakondlikult.

Samuti on edaspidi kavandatud e-lahendusi teenuste osutamisel töötajatele ja tööandjatele.

2. jaauarist hakkas tööle üleriigiline juristi infotelefon, mis vastab igal tööpäeval tööinspektsiooni järelevalvatava-

te töösuhete õigusaktide rakendamisel tekkinud küsimustele. Küsida võib töölepingut, töö- ja puhkeaega, palka, puhkusi ja samuti kollektiivseid töösuhete puudutava kohta.

Infotelefon 6406 000 vastab tööpäeviti kell 10–14.

Olulisele kohale tõstetakse ennetustegevus ning suurendatakse ennetava teavitustöö mahtu ja sisukust. Selleks on kavandatud tööinspektsiooni regulaarsete teabe- ja infopäevade korraldamist, osalemist avalikel üritustel, nagu on messid, ümarlaud ja majandusharu kutseliitude seminarid, ning senisest tõhusam teavitustöö meedia ja tööinspektsiooni veebi vahendusel.

Uues struktuuris on selleks keskuseks teabeosakond, millest kujuneb üks suuremaid osakondi, ja regionaalses inspektsioonides on eraldi teabespetsialisti ametikoht.

Tööinspektsiooni veebileht teeb läbi uuenduskuuri.

Majanduse kiire arengu ja ümberstruktureerimise tõttu on ettevõtete töökeskkond pidevas muutumises, mis toob kaasa uuelaadseid riske. Seega on vaja inspektorite suuremat kompetentsi. Kavandatud on inspektorite kompetentsimudeli väljatöötamine ja inspektorite koolitamine.

Töövaidluskomisjonide tegevus muutub samuti regionaalseks, tegutsedes kohalike inspektsioonide juures.

1) Ida inspektsiooni juures jätkab tööd 2 töövaidluskomisjoni;

2) Lõuna inspektsiooni juures jätkab tööd 3 töövaidluskomisjoni;

3) Lääne inspektsiooni juures jätkab tööd 2 töövaidluskomisjoni;

4) Põhja inspektsiooni juures jätkab tööd 3 töövaidluskomisjoni. Istungid peetakse en-

dise korra kohaselt maakondades, osas maakondades hakavad istungid toimuma väljasõidustungina. Töövaidluskomisjonide koormused ühtlustatakse töö ümberjaotamisega kohaliku inspektsiooni sees.

Tööinspektsiooni ametikohtade arv väheneb ümberkorralduse tõttu 153-lt 129-ni, peamiselt sekretärikohtade arvel.

Uue struktuuri väljatöötamisel on ametikohtade planeerimisel arvestatud nii regiooni

ettevõtete ja töötajate arvu kui ka regiooni suurust.

Muutuvas majanduskeskkonnas muutub ka tööinspektsioon kui riiklik järelevalveorganisatsioon, eesmärk on muuta töökohad ohutumaks ja tervislikumaks, lähtudes põhimõttest, et suurt osa tööga seotud surmajuhtumite ja kutsehaigusi saab vältida.

Tõnu Vare
Tööinspektsiooni avalike suhete nõunik

VÄLISMAA

Ukraina andis Vene ajakirjanikule asüüli

Vene opositsiooni ajakirjanik Aleksandr Kosvintsev sai Ukrainas poliitilise varjupaiga. Kosvintsev töötas Lääne-Siberis Kemerovo oblastis ajalehe Rossiiski Reporter peatoimetajana ning avaldas artikleid kohalike võimudega seotud korruptsioonist ja õigusrikkumistest. Kosvintsev töötas ka Vene opositsioonilehes Novaja Gazeta, mille korrespondent Anna Politkovskaja tapeti 2006. aasta oktoobris.

Kosvintsev on praegu Ukrainas länemeelsele peaministrile Julia Tšomošenkole lähedalseisva ajalehe peatoimetaja.

Serbia presidendiks saab Boris Tadić

Serbia presidendivalimised võitis senine riigipea Boris Tadić marurahvusliku Tomislav Nikolići ees. Läänemeelne Tadić juhtis 51,1 protsendiga Nikolići 47,2 protsendi ees, kui loetud oli 56 protsenti kõikidest häälest.

Tadić väljendas veendumust, et Belgrad jätkab pärast valimisi suhete tihendamist Brüsseliga. Ta korraldas aga vastuseisu Serbia lõunaprovintsi Kosovo lahuloomisele.

Clintoni ja Obama seis on tasavägine

USA presidendiks pürgivate demokraatide Barack Obama ja Hillary Clintoni seis on enne teisipäevast olulist valimisetaapi tasavägine, selgus pühapäeval avaldatud küsitlusest.

Superteisipäevaks ristitud 5. veebruaril valib kaudselt oma presidendikandidaadi 24 osariiki. Mõlemad suurparteid selgitavad eelvalimistoimingute abil välja valijamehed, kes otsustavad suvistel kongressidel kummagi leeri lõpliku presidendikandidaadi üle.

Türgi pommitas Iraagis taas kurde

Iraagi piirivalveametniku sõnul pommitasid viis Türgi sõjalennukit eile hommikul kolme kurdi sisside tungipunkti Iraagi põhjaosas.

Blair ei sobi ELI presidendiks

Prantsuse eurominister Jean-Pierre Jouyet hoiatas esmaspäeval, et endine Briti peaminister Tony Blair ei sobi Euroopa Liidu tulevaseks presidendiks. Prantsuse president Nicolas Sarkozy on andnud varem mõista, et toetab Blairi kandidatuuri bloki presidendikohale.

BNS, etv24.ee

Blu Holm
Restoran

Toidud a'la Carte, mitmesugused road sobivate veinidega!

Peolaud igaks tähtsündmuseks, külmad suupisted koju ja firmasse, menüü turismirühmadele

PAKUME:

Soolatud lõhefilee avokaadokreemi, küüslaugukrõpsude ja porrulaugusõega.

Krevetisalat küüslaugumajoneesi ja parmesaniküpsisega.

Juustuklimbisupp suitsuangerjaga.

Küpsetatud forellifilee pähklivõi ja šampinjoniastmega.

Lambakaree porgandi couscous puraviku ja salsa verdegaga.

Küpsetatud pardirind ploomikastmega.

Panna cotta valge šokolaadiga...

...JA PALJU MUUD SUUPÄRAST

Nautige maitset, restoran "Blu Holm" ootab Teid 12-24

Sadama 9/11 90502 Haapsalu E-post bluholm@bluholm.ee

Ehitusviimistlusvõistlus hõlmas teooria kõrval ka praktilist poolt: seinte krohvimist, värvimist ja tapeetimist.

Võistluses osalesid HKHK kuus paremat ehitusõpilast, kaks neist üldehituse erialalt ja ülejäänud olid ehitusviimistluseriala õpilased.
4 x ARVO TARMULA

Parimad viimistlejad on Devid Kask ja Mihkel Aasna

Ehitusviimistlusõpet on poistel jäänud veel üks aasta

Enriika Liiv
enriika@le.ee

Möödunud reedel lõppesid Haapsalu kutsehariduskeskuses kolmepäevased viimistlusvõistlused, kus peeti esikoha vääriliseks ehitusviimistluse II kursuse õpilasi.

„Midagi rasket polnud,“ ütles Devid Kask (18) võistluse praktilise töö kohta. Praktiline töö tähendas seinte pahteldamist, värvimist ja tapeetimist. Kase sõnul oli pigem keeruline just teooriast osa, kus tuli seletada, mida ja kuidas teha.

Kask läks viimistlusehituse eriala õppima, est see annab praktilised oskused, et kas või oma kodus remonti teha.

Tulemused

1. Devid Kask, Mihkel Aasna
2. Aiko Seppor, Kristjan Lepik
3. Arvo Toomla, Kert Gasatsko

„Usun, et pärast kooli lõpetamist lähen alale ka tööle, kuid ei tea, kui kauaks jään,“ ei osanud Kask tulevikuplaane ette näha.

Mihkel Aasna (17) pidas raskeimaks tapeetimist, teooria oli tema sõnul lihtne. „Muidugi võib kõike alati paremini teha,“ lisas ta. Seda, kas pärast kooli lõpetamist viimistlejaks ka tööle läheb, ei osanud noormees öelda.

Kutsevõistlus peeti Tammi-ku ehituse õppebaasis, kus sooritati praktilise töö kõrval ka teooriast.

HKHK võistlusel panid oma oskused proovile kooli kuus paremat ehitusõpilast: Aiko Seppor, Kristjan Lepik, Devid Kask ja Mihkel Aasna, üllatusvõistlejatena ka üldehituse õpilased Arvo Toomla ja Kert Gasatsko.

Ehitusosakonna kaks parimat noort viimistlejat esindavad kooli üleriigilisel kutsevõistlusel Pärnus juba sel nädalal. Selle võistluse võitjad omakorda esindavad Eestit sügisel Hollandis Euroopa kutsemeisterlikkuse võistlusel Eurokills 2008.

Sõbrakuul sõbrahinnad!

Sõbrakuul akende allahindlus kuni **50%**

Pakkumine kehtib 04.02.-16.02.2008

NB! Igale akna tellijale lisaks soodsa hinnaga

MOTIVA AKNAKATTED

-40%

EESTI PARIM JÄRELMAKS: tellid aknad veebruaris, maksma hakkad alles mais!
esimene makse 15. 05. 2008. • järelmaks kuni 4 aastat • sissemaks 0.- krooni

PLASTO AKNATEHAS PLASTO OISMÄE PLASTO MUSTAMÄE PLASTO LASNAMÄE PLASTO TARTU PLASTO PÄRNU PLASTO RAKVERE PLASTO NARVA PLASTO VILJANDI PLASTO JÕHVI PLASTO HAAPSALU Edasimüüjad: OJK-Koda OÜ Shutter OÜ Matten OÜ Kagu Express OÜ Javicar OÜ	Peterburi tee 92d tel 601 2860 E-R 8.00-18.00 L 9.00-14.00 Oismäe tee 1a tel 639 5500 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Sõpruse pst 222 tel 654 2545 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Punane 40 tel 635 2000 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Kaldla tee 24 tel 742 2000 E-R 9.30-18.00 L 9.00-14.00 Riia 24 tel 742 7470 E-R 9.30-18.00 L 10.00-15.00 Papinidu 4 tel 442 0136 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Laada 3a tel 322 7785 E-R 9.00-18.00 L 10.00-14.00 Rahu 30a tel 356 0291 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Tallinna 11 tel 433 3651 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Rakvere 11 tel 337 0164 T-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00 Tallinna mnt 1 tel 473 7400 E-R 9.00-18.00 L 10.00-15.00	Kesk tn. 4 tel 775 7133 E-R 9.00-18.00 L 9.00-14.00 Pärle Plk tn. 2 tel 384 7040 E-R 9.00-17.00 L SULETUD Lossi 11 tel 505 7321 E-R 9.00-17.00 L 10.00-14.00 Kooli tn. 1 tel 796 1006 E-R 9.00-17.00 L 10.00-14.00 Plk 62H tel 453 6610 E-R 8.00-17.00 L 9.00-14.00
--	---	---

AS PLASTO - Kömmerlingi ainuesindaja Eestis

Garantii akendele 5 aastat

KÖMMERLING®
Nr.1 PVC aknaprofiilide tootja Euroopas

KONSULTATSIOON • MÜÜK • PAIGALDUS

PIKKA LIUGU!

Lääne Elu

KANNA LOODUSE EEST HOOLT

too vana aku Kuusakoskisse!

Võida 1000 kr väärtuses kütust Olerexist

KUUSAKOSKI
RECYCLING

OLEREX
Eestimaine kütusefirma

Vanametalli ja akude ost Pärnus, Savi 30, tel. 443 7748;
Paldiskis, Rae põik 14, Lõunasadam, tel 674 1032

Kampaania reeglid: www.kuusakoski.ee Kampaania kestab kuni 31.03.2008

Häid prille ja pikka liugu!

Nende Lacoste prillide lõplik hind koos nägemise kontrolli, klaaside* ja valmistamisega

vaid **1500** kr

* peegeldusevastase kattega monofokaalklaasid

norman optika

Karja 7, Haapsalu - tel. 47 34 737

www.normanoptika.ee

Vähemalt ühes Haapsalu vaikes kandis püsib juba oma kümme aastat visalt jõus tava: kõrvalisel tänaval koguneb telefoniposti alla üle päeva hommikuti väike tänavakoosolek, enamikus eakamad naised, mannergud ja purgid näpus. Arutavad ilma ja inimesi, kuni saabub maalt kollane pisike piima-auto, mannergud täidetakse ja koosolek hajub tasapisi laiali.

Kord külmal ja lumisel talvehommikul paari aasta eest tabas seda koosolekut kultuurirõkk, kui ühest naabruse õueväravast astus pahaaimamata otse koosolekulistele sülle Aafrika päritolu ameeriklane. Nagu must ilmutus keset valget lund!

Agulikoosolek vakatas, silmad uudishimust ümmargused, ilme põnevil. Justkui välgust tabatuna jääd millegi eneoletatu ootele. Ka kauge külaline kohkus sellisest rabavast kohtumisest esiti...

Inimestele on huvitavad eriasjad. Külaline selgitas tänava-naiste ehmatus ise hiljem sellega, et ilmselt polnud nood iial elus midagi nii musta kohanud kui tema nagu! Omalt poolt tundis ta siirast huvi, kas need omapäraselt riides naised tänavalaterna all ongi ehtsad elus *babushka*'d, keda ta oli seni näinud vaid televiisorist, pära-Venemaa elust pajatavais dokumentaalfilmides. „Niisugust pilti USAs juba ei näe!” oli külaline rõõmsalt elevil ja tahtnuks pilti teha, aga kahjuks olid eesti *babushka*'d juba minenud teinud.

Täpselt samasugused „erutavad” kohtumised on mul endal meeles Aafrikast. Kui ühes Aafrika riigis nagu tilluke Gambia, mis ei olnud mõne aasta eest veel muu maailma (sealhulgas Eestil) turistidest ülejutatud, satuda külatänavale, on igal valgel inimesel jalamaid ümber trobrikond musti särasilmseid lapsukesi, kes kilkavad pöörasest vaimustusest, tahavad sind näpuga katsuda, käed pikal, küsivad kompevekki ja hüüavad: *tubaab, tubaab!* See sõna on ühes kohalikus keeles käibel kõigi valgete ja teiste kohta, kes ei ole pärit Aafrikast.

Aafrika lapsed ei varja vaimustust erilise kohtumise üle

KOMMENTAAR

Margus Välja

ajakirjanik

ja väljendavad oma elamusi sulle avali. Sama tähelepäevaku teeb saarlaste Meie Maa ja hiidlaste Hiiu Lehe lisas Teisipäev (15. jaan) oma Gambia-muljetest kirjutades Marie Saarkoppel: „Laste, aga ka täiskasvanute jaoks on valge inimene esma- ja erakordne.”

Vanemad aafriklased hoivavad oma tundeid rohkem vaos. Samamoodi on Eestis! Nad piidlevad võrast, teistmoodi väljanägemisega tulijat eemalt üle aia, akna või ukse varjust. Just nagu meie piimaauto ootel naised Haapsalus afroameeriklasega ühtäkki silmitsi seistes: esiti kohkunult, siis üllatuse ja varjamatu uudishimuga!

See kõik pole ju sugugi paha, kui uudishimu on sõbralik ja heatahtlik. See aitab targemaks saada, maailmapilti laiemaks nihutada. Igal juhul parem kui rumalad eelarvamused, vaenulikkus ja kurjus nende vastu, kes näevad välja või on natuke teistmoodi kui inimesed su lähiümbruses talviselt.

Nii ühtmoodi me kõik olemegi ses maailmas. Kes on saanud rohkem maailma näha, sellele pole siin üllatust. Üldiselt teatakse teistest rahvastest ja teistsugustest kultuuridest kogu maailmas vähe, ka Euroopas.

„Eurobaromeetri uuringu järgi puutuvad eestlased Euroopa Liidus kõige vähem kokku teistest keskkonnast inimestega. Ainult 43% eestlastest suhtleb erineva kultuuritaustaga inimestega igapäevaselt. ELi keskmine on 65%; kuid näiteks Iirimaa 77% ja Luksemburgis koguni 82%,” annab teada Avatud Eesti Fond kui Euroopa programmi koordineerija Eestis.

„Enamik eurooplasi usub, et erineva rahvuse, kultuuri- või etnilise taustaga inimesed rikastavad nende maa ühiselu.

Eestlased, kes teiste kultuuridega vähem suhtlevad, ei hinda erinevate kultuuride rikastavat mõju nii kõrgelt.“

Kui see on nii, siis on sellel ka oma ajalugu ja põhjused. Me pole ju teisi õieti näinudki, rääkimata lähemast tutvumisest! Elanud nagu sügavas laanes, kust alles nüüd välja piilume.

Siinpool raudset eesriiet, Ida-Euroopas tähendasid „teised” 50 aasta jooksul vaid teisi orjastatud ja allasurutud Nõukogude Liidu ja nn sotsialismileeri nimelisse rahvaste vanglasse surutud kaaskannatajaid.

See on vanemal kodanikel meeles. Nooremal mitte. Praegu on ehk raske õieti ettegi kujutada, missugune äraspidine jura siin pealesurutud „rahvaste sõpruse” loosungi all käis, varjatud või otsene venestamine! Et lubatud oli vaid „vormilt rahvuslik, sisult sotsialistlik” kultuur ja rahvastevaheline suhtlemine! Mis tähendas selles suures vangilaagris rahvariieles õhkuhüppamist ja rõõmuhõiseid kommunismi kiituseks, habemikpuusliku Lenini jts näopiltide all. Muidugi tekitas see pigem vastumeelsust ja peletas rahvaid üksksteisest eemale.

Kui ühes hiljutises tänavaküsitluses Vikerraadios uuriti, kuidas vaadatakse sellele, kui meil oleks, elaks ja töötaks rohkem inimesi kaugetest maadest, olid nooremad vastajad üsna üksmeelselt poolt (et miks mitte, seda huvitavam ongi!) ja vanemad kas vastu või kõhklevad (meil endalgi häda ja viletsus, oma rahval pole tööd, tuleb enne oma asjad „korda saada”, eks siis võib-olla kunagi tulevikus vaata seda asja...).

Enamik pole me maailmas suuremat saanud ringi käia. Ka võõraid ei lastud siia nn kinnisesse linna Haapsallu ega mujale Lääne-Eestisse hiiglasliku Vene hävituslennuväebaasi jt arvukate sõjaväerajatiste tõttu. Nüüdki on siia tee leidnud peamiselt vaid lähemad naabrid soomlased — sama hästi kui vennad ja õed, keda me tunne nagunii!

Muu maailma rõõmus isiklik avastamine seisab veel suuresti ees. Et Euroopas ja kogu maailmas on peale eestlaste ja

Kas babu

venelaste ka teisi rahvaid. Ees on kõik see, mida võib praegu nimetada kultuuridevaheliseks dialoogiks. Seda ei asenda ükski reisisaade ega rännuraamat. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu väljakuulutatud Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aasta avati 7. ja 8. jaanuaril Sloveenias Ljubljanas — Euroopa Liidu 2008. aasta esimese poole eesistujamaa pealinnas.

Eestis algas kultuuridialoogi aasta 25. jaanuaril Tallinnas Euroopa Liidu majas. „Kui Euroopa Liidu 27 liikmesriigi rahvaarv kokku liita, saab ligi 500 miljonit inimest.

Euroopa ruum on täidetud sadade rahvuste ja traditsioonidega, millele maailmastumine toob aina lisa. Euroopa kul-

Lääne Elu viib Soome!

4. märtsil loosime kupongi saatnud eraisikuist tellijate vahel välja 25 õnnelikku, kellega veedame ilusa päeva aprillis Soomes Helsingis ja Porvoos. Programmijärgsed piletid ning hommiku- ja õhtusöök laevas meie poolt.

Reisi loosimisel osalemiseks peab olema kehtiv **Lääne Elu tellimus (vähemalt 3 kuud) või kehtiv otsekorraldusleping.**

Lõika lehest kupong välja, kirjuta sellele soovitud andmed ning palun vasta ka küsimusele. Kleebi talong postkaardile, margista ja saada toimetusse. Talongi võid ka ise kohapeale tuua. Loosimisel osalevad ainult need kupongid, mis on lehest välja lõigatud ning mille kõik väljad on täidetud.

OÜ Lääne Elu Posti 30, 90504 Haapsalu

- Olen tellinud Lääne Elu 2008. a vähemalt 3 kuuks
 Olen Lääne Elu tellija otsekorralduslepinguga

Tee ristike ühte kast!

ja soovin osaleda Soome reisi loosimisel

Ees- ja perekonnanimi

Address

Telefon

Millest alustate lehelugemist (nt reklaam)?

Reasta 3 nimetust.

POSTMARK

shka'd elavad Haapsalus?

tuuridevahelise dialoogi aasta (EKDA) 2008 tunnustab fakti, et Euroopa kultuuriline mitmekülsus on meie ainulaadne eelis, mida peame paremini tundma õppima.

Aasta loosung "Erinevad üheskoos" tuletab meelde, et eri kultuure ei või üksteisest eraldada, nad peavad saama koos elada ja hingata. Sest kõrvuti ühel maal toimetavad, kuid suletud piiridega kultuuriruumid on nagu õhukindlad katlad, kus hakkavad podisema pinged. Vähemalt õhuauke peame neisse kateldesse puurima," ütlevad kultuuridialoogi Eesti koordineerijad alanud aasta saatesõnas.

Venelaste mäss eelmise aasta aprillis ei ole kõige õigem näide, kuidas üks podisev pingekolle võib

katlakaane pealt lüüa. Selle katla all hõõguvasse koldesse lisas hagu Venemaa.

Pigem on lähemalt võtta Taani kogemus, kus kahe aasta eest tulid esile kultuurierinevused sealse suure moslemikogukonna (2–5% elanikest) ja muu ühiskonna vahel. See tuli paljudele üllatuseks: mis siis nüüd õieti lahti on, mis Taanis alati lahkesti vastuvõetud immigrantidele seal ei meeldi?

Kui islamimaades protestisid moslemid taanlaste avaldatud Muhamedi-piltide vastu põletades, lõhkudes ja kaupa boikoteerides, siis Taanis endas jäid kohalikud islamiusulised rahumeelseks, nad esitasid vaid ühe selgema sõnumi: tahame, et meiega rohkem räägitaks. Nad otsisid oma teed dialoogi poole. Sellest arusa-

mine ei tule kergelt kusagil. Põhjamaades, eriti Rootsis ja Taanis, on pagulaste ja võõrtööjõu sissevool paljude aastate vältel harjutanud kohaliku rahva muulastega koos elama — ja vastupidi. „Ilma selleta niikuinii ei saa, teeme siis selle endale lihtsamaks," ütles Avatud Eesti Fondi juhataja Mall Hellam ühes intervjuus.

Tema sõnul on aasta eesmärk teadvustada, et Euroopa kultuuriline mitmekülsus on meie eelis, mida peame paremini tundma õppima. „Tahame suurendada Eesti inimeste huvi ja avatust eri kultuuride, uskude ja olemislaadi suhtes. Ilma rahvusvahelisemaks muutumata ei saa ka Eesti edu lugu jätkuda," leiab Hellam.

Peaaegu igaks elujuhtumiks on lähedalt võtta soome vendade kogemused. Seal nähtub,

et teistsuguse kultuuritaustaga inimesed on Soomes tegelikult, millega tuleb harjuda ja iga päev ühiselt hakkama saada.

Kuigi soomlased on saanud maailmas kogu aeg vabalt ringi käia ja nende maa on olnud teistele avatud, hakkas pagulasi jm sisse-rändajaid suuremal hulgal Soome jõudma alles 1990ndail, mil riik oli majandusraskused (lama-aja) ületanud ja muutunud soojadest arengumaadest tulijaile kõitvaks heaolu-riigiks, vaatamata külmale põhjamaa kliimale.

See on Soomes praegu veel üsna uus asi, mille üle palju innukalt arutletakse. Nõustudes, et kõrge elueaga vananev Soome vajab üha rohkem uusi töökäsi. Esialgse tõrjuva hoia-

ku (mida on kaugemais maa-kohtades siiski veel praegugi) on valdavalt asendanud huvi ja soov aidata „uusi soomlasi" riigi ellu paremini sisse elada. Suured Soome lehed avaldavad võõramaalaste teemal pikki lugusid peaaegu iga päev.

Teeb kadedaks näha ladusat soome keelt rääkivaid aafriklasi ja asiaste asjalikult osalemas Soome ühiskonnaelus — kuidas nemad ikka oma lõimumisega nii edukalt hakkama saavad! Helsingis on kõigi kultuuride keskus Caisa, mis toimib ühenduslülina soomlaste ja sisse-rännanute vahel. See pole mitte väike kõrvaline kontor, kus omaette vaikselt nokitsetakse, vaid soomlaste hulgas menukas koht, kus kogeda maailmakultuuri lähedust ja selles osaleda.

Soomes neid arutelusid jäl-

gides tekib teinekord mõte, et ka meie vajaksime kiiresti kedagi ja midagi sootuks uut oma maale, märkimisväärset hulka Aafrika sisse-rändajaid näiteks! Et lõpeks kas või sinne igikestev viljatu nämmutamine ühelainsal otsata teemal, kuidas integreerida Eesti ellu kohalikke muulasi — kes seda ise seejuures kõige vähem tahavad!

Ka meie ühiskond räägiks siis teiste kultuuride teemal ehk hoopis viljakamalt ja sisukamalt. Maailmas leidub neid, keda meie vajaksime ja kes võivad meid vajada. Algul on ehk veidi pelutav, pärast harjub ära ja hakkab meeldimagi — olla erinevad üheskoos.

Märkus. *babushka* (inglisekeelne kirjaviis vene sõnast *babuška*) — vanaema; üldiselt: mutike; memm; eideke

Meistrid võidavad

STOKKER
TEEB MEHEST MEISTRI

Meistripakett! Kliendikaart tasuta! STOKKER TÖÖRIISTAKESKUS: Tallinna mnt 66, Haapsalu Vaata ka: www.stokker.com

Leatherman WAVE A154

HEA PAKKUMINE:
1499.-
Sinu võit: **391.-**
Tavahind: 1890.-

HEA PAKKUMINE:

1490.-

Sinu võit: **900.-**

Tavahind: 2390.-

KSTOOLS
padrunikomplekt 105 osa

Metabo nurklühvija W 11-125 Quick

HEA PAKKUMINE:

1890.-

Sinu võit: **400.-**

Tavahind: 2290.-

Kärcher vee- ja tolmuimeja NT 561 Eco TE

HEA PAKKUMINE:

4990.-

Sinu võit: **1400.-**

Tavahind: 6390.-

Hinnad kehtivad püsiklientidele. Kampania kestab kuni 15.02.08

Väike portree: Tiina Tamm pärast Lenini mäe vallutamist (Foto: Jaan Künnap)
Väike pilt: Tamm Lenini mäe tipus, 7134 m kõrgusel (Foto: Jaan Künnap)
Suur pilt: Lenini mäestik (internet)

Tiina Tamm teise Eesti naisena üle 7000 m kõrguse mäe tipus

Eesti alpinismi ajaloost on teada, et 1986. aastal hukkus Leninil Tiina Tamme nimekaim

Enriika Liiv
enriika@le.ee

Haapsalust pärit ja siin keskkooli lõpetanud Tiina Tamm (44) sai möödunud aasta lõpul „Aasta edukaima mägironija” tiitli. Ta on teine Eesti naine, kel on õnnestunud tõusta kõrgema kui 7000m mäe tippu, mullu suvel vallutas ta 7134 m kõrguse Lenini mäe Pamiiri mäestikus Kõrgõzstanis.

Tiina Tamme lapsepõlv möödus Haapsalus, kus elavad tema ema ja õde praegugi. Tamm ise elab Tallinnas ja töötab EMTs.

Alpinismi juurde jõudis Tamm abikaasa ja tuttavate kaudu, kes mägedes käimist harrastavad. Suur roll oli ka tutvumisel alpinismiklubi omaniku Jaan Künnapiga. „Kõõs nendega oli tore erilistes kohtades puhkust veeta,” ütles Tamm ja lisas, et palju on ta arenenud just oma abikaasa Üllar Põllu kõrval.

Mägede ilu ja karmi poolt on alpinismi harrastavad abikaasad tutvustanud ka oma 19aastasele tütrele. „See aitab tal paremini mõista, millega ema ja isa tegelevad,” arvas Tamm.

Tiina Tamm ja Lenini mäetipp

Tiina Tamm tegi oma tõusuga (25.07.–23.08.2007) Eesti alpinismis ajalugu. Ainuke Lenini tippu käinud eestlanna oli siiani Helme Suuk 1979. aastal.

Eesti alpinismi ajaloost on teada sedagi, et 1986. aastal hukkus Leninil Tiina Tamme nimekaim.

Lenini mäetipp

- Lenini mäetipp (aastani 1928 Kaufmanni mägi; eesti keeles on kasutatud ka nimekuju Kaufmanni mäetipp) on mägi Aasias Taga-Alai ahelikus. Kõrgus 7134 meetrit.

- Mägi avastati 1871. aastal ja sai nime Turkestani kuberneril Konstantin von Kaufmanni järgi. Aastal 1928 andis nõu-

gude võim mäele uue nime Vladimir Leninile austuse avaldamiseks. Kauga aega peeti Lenini mäetippu Pamiiri mäestiku kõrgeimaks punktiks, kuid 1933. aastal selgus, et Ismoili Somoni mäetipp on veel 300 meetrit kõrgem.

- Esimesena vallutasid Lenini tippu 1928. aastal saksa alpinistid Karl Wien, Eugen Allwein ja Erwin Schneider.

- 4. juulil 2006 nimetati Lenini mäetipp Tadžikistani presidendil otsusega ümber Abuali ibni Sino mäetipuks (Avicenna mäetipuks). Uue nime rahvusvahelist kasutuselevõttu raskendab ka asjaolu, et osa mäest asub Kõrgõzstani territooriumil ning selles riigis ei ole otsust mäetipu nime muutmise kohta tehtud.

Allikas: Vikipeedia

Julm lihtsus

Mägironimisel köidab teda loomulik elu — õhtul vara magama ja koos päikesega üles. „Seal on aega, et olla, vaadata ja mõelda,” ütleb naine lihtsalt. „Kõidab ka eesmärgi julm lihtsus — jõuad tippu või mitte.

Teist kohta välja ei anta.”

Esimene algus oli Tammel 1998. aastal Kaukaasias, mil õnnestus tõusta Elbruse 5642 m kõrgusele läänetipule.

Järgmistel aastatel olid Itaalia Alpid ja Dolomiidid. Seejärel tuli uuesti Elbruse matk ja teine tipp. Tamme sõnul oli sel-

lega eeltöö tehtud ja Pamiir oli asjade loogiline jätk.

Tänavu ootab Tamm alpinistide laagrilt Kaukaasias, kus loodab täiendada oma nõrgemat poolt ehk tehnilisi oskusi.

„Loomulikult tahaksin tulevikus kõrgetesse mägedesse tagasi, kuid kahjuks on kõrgalpinism väga kallis hobi,” teab Tamm. Näiteks 8000 m kõrgustes mägedes Himaalajas tuleb rühmal tasuda mäemaks, mis võib Tamme sõnul olla lausa kuni miljon krooni.

Sponsoreid saab kõrgalpinismis leida vaid isiklike tuttavate hulgast, sest ametlikult seda spordiala ei eksisteeri.

Lenini mägi

Kõige raskemaks oma suurimas vallutuses peab Tamm just pika päevateekonna viimast tundi. „Tõus viimasest laagrilt Lenini tippu algab hommikul hoopis paarisajameetrise laskumisega. Tipust tagasi tulles on see viimane tunnike tõusu enne telkide juurde tagasi jõudmist füüsiliselt ja vaimselt päris raske,” kirjeldas Tamm.

Teekond telgist tippu ja tagasi kestis ühtekokku 14 tundi. „Raske hakkas ka siis, kui

nägin seda mäemassiivi elusuuruses.”

Mägedes veetsid Tamm ja tema kaaskondlased seekord kolm nädalat. Kõrgmäestikust kulub Tamme sõnul aeg aklimatiseerumisele ehk kõrgusega harjumisele ja taastumisele. „Kõrguse talumine on paljuski kaasasündinud võime, trennida seda eriti ei saa,” teab Tamm.

Kuna 7000 m kõrgusel on väga külm, peab Tamm peamiseks varustuseks külmakaitset. „Paljud pöörduvad just külma pärast tagasi,” avaldas ta ja lisas, et eriti hoolikalt tuleb kaitsa varbaid ja sõrmi.

Kaasas peab olema ka tehniline varustus: köied, „kassid”, kirkad. Need on vajalikud ohutuks liikumiseks.

„Algaja mägironija peab tegema vahet kõrguse kartmisel ja kõrguse talumisel,” soovib Tamm, kelle sõnul on hirmuga võimalik harjuda, viimasele aga annab vastuse aeg.

Põnevad seigid mägedes on Tamme sõnul ohtlikud. „Alpides rebenes ainult 3500 m kõrgusel lumetormis pooleks meie telk ja ka kaks teiste telki. Tagantjärele on seda „kingitud miljonivaadet” lumistele mäe-

tippudele natuke põnev meenutada küll,” ütleb Tamm.

Lenini-matkale kulus Tamme umbes 25 000 krooni. „Vähemaga hakkama ei saa,” ütles ta ja lisas, et kõrgmäestiku varustuse peale kulub veel omakorda u 30 000. „Võib ju kokku hoida 2000–4000 krooni, aga see on väga vale kokkuhoid — näpud ja sõrmed on pärastliki vajalikud.”

Alpinismiklubi rändkarikas

Alpinismi algteadmised omandas Tamm Jaan Künnapi alpinismiklubis. Eelmisel aastal sai ta sama klubi rändkarika. „See antakse silmapaistva saavutuse eest Eesti alpinismis. Karikas on mulle suur au,” ei varjanud Tamm uhkust oma saavutuste üle.

Klubi juures tegutseb ka alpinismikool, kus igal sügisel alustab õpinguid umbes 40 inimest. „Korraldatakse matku, treeninguid ja võistlusi. Suvel tehakse õppematk Elbrusele,” ütles Tamm ja lisas, et pärast seda on võimalik saada klubi liikmeks. „Nemad käivad juba ekspeditsioonidel maailma eri paigus.”

Haapsalu PlussMiinus asub aadressil
Lihula mnt. 3, tel: 473 7175.
Avatud E-R 9:00-18:00, L 10:00-16:00, P 10:00-15:00.
Pakkumised kehtivad kuni 17.02.2008 või kuni kaup jätkub.

VIKING XPRS VIIB SOOME!

Osta PlussMiinusest kuni 31. märtsini
kampaaniatooteid ja saad Viking
Line'i kinkekaardi reisiks Soome
uhiuuel laeval VIKING XPRS!
Täpsem info kampaania kohta poes
või www.euronics.ee

32" LCD-teler Samsung

SAMSUNG

11999.-
Norm. hind 12499.-
Kuumakse 48x349.-
LE32R82BX

32"
81 cm / LCD

RES/ px
1366x768
178°/178°

550 cd/m²
7000:1
HD READY

37" LCD-teler Samsung

SAMSUNG

12499.-
Norm. hind 13499.-
Kuumakse 48x380.-
LE37S62BX

37"
94 cm / LCD

RES/ px
1366x768
170°/170°

450 cd/m²
3000:1
HD READY

Digitaalne fotokaamera Olympus X790

OLYMPUS

1999.-
Norm. hind 2995.-
X790

7.1 MP / CCD

3x OPT. ZOOM

2.5" LCD

MÜÜGIL AINULT
Euronicsi ja
PlussMiinuse
kauplustes

Kõrvaklapid Hama

hama

129.-
Norm. hind 179.-
00011592

MP3-mängija Philips

PHILIPS

399.-
Norm. hind 599.-
SA1340

512
MB

SAMSUNG

8999.-
Norm. hind 9999.-
Kuumakse 48x273.-
NPR60FY01

MÜÜGIL AINULT
Euronicsi ja
PlussMiinuse
kauplustes

Keraamiline
elektripliit Electrolux

Electrolux

5699.-
Kuumakse 48x173.-
EKC511500W

Külmik Electrolux

Electrolux

7795.-
Kuumakse 48x237.-
ERB36003W

EOA
KLASS
281 kWh/a

* 245 l
*** 92 l
4 kg / 24 h

KxLxS
185x60x63
cm

Sülearvuti Samsung R60
Protsessor Intel DualCore T2330, 15.4" (1280x800 px)
WXGA ekraan, 2 GB mälu, 160 GB kõvaketas, integreeritud
graafikakaart, DVD-kirjutaja, WiFi, Microsoft Windows Vista
Home Premium.

hp

11999.-
Kuumakse 48x364.-
KA035EA

MÜÜGIL AINULT
Euronicsi ja
PlussMiinuse
kauplustes

Sülearvuti HP DV6645
Protsessor Turion X2 TL58, 15.4" (1280x800 px) WXGA
ekraan, 2 GB mälu, 160 GB kõvaketas, Nvidia Geforce
8400 graafikakaart, DVD-kirjutaja, veebikaamera,
sõrmejäljelugeja, Bluetooth, Microsoft Windows Vista Home
Premium.

JÄRJEJUTT

Rootsi aeg 1563–1710

16.

Kalev Jaago
ajaloolane

Nii jätkaski Haapsalu sadam tegevust ja Rootsi tollivõimud olid sunnitud Haapsalus 1630. aastal avama tollikontori, mis tõi 1634. aastal sisse 35 laevalt umbes 970 riigitaalrit ja 1635. aastal 33 laevalt 1200 riigitaalrit.

Siis tuli tagasilööök ja litsentsisummad järgmistel aastatel polnud pooltki enam nii suured. Madalseisuaasta oli 1638, mil ei toodud linna sisse mitte mingit kaupa, välja viidi vilja ja lupja ja litsentsi maksti vaid 210 riigitaalrit. Haapsalu litsentsitulud olid Eesti-, Liivi- ja Ingerimaa teiste litsentsikontorite tuludega võrreldes kõige väiksemad.

Tegelikult oli vaba laevade sissepääs Haapsalu sadamasse keelatud. 1634. aastal palus asehaldur krahvilt eraldi kirjalikku korraldust selle kohta, sest võõrad laevad ei tahtnud palja ütlemise peale sadamast lahkuda.

Vormiliselt taastas Haapsalu laevasõidu ja kauplemisõiguse 1647. a privileegide kinnitus. See andis tunda ka raha poolest. Juba 1647. aastal laekus sadamas litsentsi 76 laevalt 830 riigitaalrit, mis polnud küll nii hea tulemus kui 1634. ja 1635. aastal, kuid laevaliikluse kasvutendents oli igati märgatav. 1654. aastal lubas Axel Julius De la Gardie vanema venna Magnus Gabrieli õhutusel Haapsalu kodanikel kaubelda Hiiumaal.

1664–1691 oli suhteliselt soodne arenguperiood. Kaasaegsedki tunnistavad sel ajal toimunud linna arengut. 1689 aasta raeprotokollis on märgitud, et 400 aasta eest rajatud linn oli vahepeal sõdade ja viletsuse läbi suisa alevikuks hääbunud, kuid nüüd on jälle kosunud. Hoogu läks merekaubandus. Kõige rohkem veeti välja vilja ja lupja.

Oluline koht Haapsalu kaubanduses oli Hiiumaal. Seal töötas klaasikoda ja põletati lupja. Hiidlaste laevad kurseerisid peamiselt Haapsalu ja Stockholmi vahet. 1664. aastal maksid hiidlastest kiprid Haapsalus tolli 13 laevalaadungilt. Oluf Olufsoni laev jõudis navigatsioonihooajal seilata Haapsalu ja Stockholmi vahet neli korda ja ühel korral ka Haapsalust Riiga.

1665. aastal saavutas krahv De la Gardie linna kaubandusele suure soodustuse. Linna vanad privileegid said kuningliku kinnituse. Haapsalul lubati pool kogutud sadamamaksust ehk portuoriumist jätta linnakassasse. Krahv sõlmis lepingu bürgermeistri vennaga, kellele anti monopoliõigus tuua laevadega Haapsallu soola, heeringaid, turska, tubakat ja vastu pidi ta linnakassasse maksma peale tavamaksude ka 200 riigitaalrit aastas. See oli suurimaid linna sissetuleku allikaid, sest linnale laekuv portuoriumiosa oli sellest poole väiksem. 1676 saadi tolli 26 laevalaadungilt.

Jätkasid tööd kangrute, kingseppade ja rätsepate tsunftid ning lisandusid üksikud Haapsalus uute erialade meistrid: pottsepp, seemisnahaparkal, sadulsepp, pärlitikkija.

Mis juhtus kaubanduses sel ajal:

- võimuga seotult
- sõjaga seotult
- ilmastikuga — kliimaga seotult

Võrreldes järgneva ajaga oli rootsiaegne kaubanduselu Haapsalus elav, kuid ei taganud arengu järjepidevust. Ei kasutatud ära oma võimalusi, et muutuva keskkonnaga kohane da.

Paljud kaubandusele vajalikud ehitised jäid rajamata nii ressursside nappuse kui ka linnasiseste võimutülid tõttu. Kui ressursid „sõi ära” sõda, siis võimutülid olid tingitud valitsemisüsteemist. Kuna linnaelanike ja linna sissetulekud olid napid, oli ehitustegevus küllalt tagasihoidlik.

Edaspidi on kirjeldatud ehitustegevust nii, nagu seda võimaldavad vaadelda omaaegsed fiskaalsed dokumendid. Hooned ja projekte sellest ajast säilinud ei ole.

Järgneb

PU JA PA

TEADE

Randlane pakub neljapäeval nuttu ja naeru

Kahe aasta eest valmis Randlane kolme ettevõtliku näitleja Indrek Pangsepa, Marko Matvei ja Anti Rannase koostööna huvitav lavastus „Stenaarium kolmele näitlejale”. Tegelikult juhendas ja lihviv seda rühmatööd lavastaja Andres Lepik, kelle eesmärk oli publikus tekitada päris-teatri tunne. See ka õnnestus, sest trupp on saanud kiita ka väljaspool Haapsalut. Külalisesinemised Tallinnas ja Raplas on soojalt vastu võetud.

Poola dramaturgi Boguslaw Schafferi materjal pakub tegemise- röömu näitlejale ja kaasamõtlemisvõimalust publikule. Tegu on filosoofilise looga, kus inimest näidatakse nii tema ülevuses kui ka väiksuses. Ajab nutma ja naerma vaheldumisi. Veidi üle tunni kestvat etendust pole Randlane enam aasta otsa mänginud, kuid huviliste soovile vastu tulles astub trupp eeloleval neljapäeval publiku ette.

Etendusele kell 19 Randlane saalis saab pileteid ette tellida telefonil 5355 5850.

Aivo Paljasmaa

KIRIKUTEATED

EELK kogused

Haapsalu T, 5. veebr kl 19 toomkooori proov (Jaanisaa). K, 6. veebr kl 12 palvepäeva jumalateenistus armulauaga (toomkirik), teenib õp Tiit Salumäe. Kantslei suletud. R, 8. veebr kl 9 hommikupalvus (kantslei); kl 15 eakate teetund (Jaanisaa). P, 10. veebr kl 11 armulauaga jumalateenistus (toomkirik), teenib õp Tiit Salumäe. E, 11. veebr kl 17.30 segakoori proov (Jaanisaa). T, 12. veebr kl 19 toomkooori proov (Jaanisaa). Kantslei, Kooli 6, avatud E-R kl 9-14. Tel 5280635. Diakoonia annetusemüük E-R kl 10-14.

Uus leerikursus algab 17. veebr kl 16 (toomkiriku ristimiskabel).

Hanila P, 10. veebr kl 15 jumalateenistus (Virtsu kooli saal).

Kirbla Tel 477 1224 õhtuti.

Kullamaa P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus (kogudusemaja). P, 17. veebr kl 11 jumalateenistus (kogudusemaja).

Lihula P, 10. veebr kl 12.30 jumalateenistus. Järgneb täiskogu koosolek. Koguduse kõigi hääleõiguslike liikmete osavõtt vajalik.

Martna P, 17. veebr kl 13 jumalateenistus (pastoraat). Täiskogu koosolek.

Mihkli P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

Märjamaa T, 5. veebr kl 7.30 missa; kl 15 käsitööring (kogudusemaja). K, 6. veebr kl 7.30 missa; kl 18 tuhkapäeva ehk palvepäeva jumalateenistus; kl 19 piiblitund. N, 7. veebr kl 7.30 missa; kl 18 vesper. R, 8. veebr kl 7.30 missa; kl 11 supiköök; kl 18 vesper. L, 9. veebr kl 18 vesper. P, 10. veebr kl 11 missa; kl 18 vesper (kogudusemaja). E, 11. veebr kl 7.30 missa; kl 18 palvetund, külas misjonär Mika Tuovinen. T, 12. veebr kl 7.30 missa; kl 18 vesper.

Noarootsi P, 10. veebr kl 14 jumalateenistus.

Nõva P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

Lääne-Nigula N, 7. veebr kl 9.30 hommikupalvus; kl 13 erivajadustega rühm. P, 10. veebr kl 12 jumalateenistus, armulaud. K, 13. veebr kl 15.30 eakate teetund Taebla vallas. Kantslei K-R kl 10-14. Tel 4796658.

Piirsalu P, 10. veebr kl 14.30 jumalateenistus (kogudusemaja), nõukogu koosolek.

Vormsi P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

Ridala T, 5. veebr kl 18 registreerimine ja leeritund (kogudusemaja). P, 10. veebr kl 13 armulauaga jumalateenistus (kogudusemaja), järgneb täiskogu koos-

olek; kl 13 pühapäevakool. T, 12. veebr kl 18 soome keele ring (kogudusemaja). Kantslei T kl 16-20.

EMK Haapsalu kogudus

P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

Seitsmenda päeva adventistide Haapsalu kogudus

R, 8. veebr kl 18 palvekoosolek. L, 9. veebr kl 11 piiblitund; kl 12 jumalateenistus.

Baptistikogudused

Haapsalu K, 6. veebr kl 19 piiblitund. P, 10. veebr kl 10 jumalateenistus; kl 17 piiblitund. E, 11. veebr kl 18 palvekoosolek.

Lihula P, 10. veebr kl 12 jumalateenistus.

Vormsi P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

Ridala N, 7. veebr kl 19 osadusõhtu palvela hoovimaja ülasaalis. P, 10. veebr kl 11.30 jumalateenistus.

Sutlepa P, 17. veebr kl 13 jumalateenistus.

EEVL Haapsalu kogudus

N, 7. veebr kl 19 palvekoosolek. L, 9. veebr kl 16 venekeelne jumalateenistus Raudtee 12. P, 10. veebr kl 17 jumalateenistus.

EK Palivere vabakogudus

P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus.

EAÕK Uue-Virtsu kogudus

L, 9. veebr kl 11 liturgia.

EAÕK Haapsalu kogudus

P, 10. veebr kl 11 pühapäevakool.

Haapsalu õigeusu kogudus

T, 5. veebr kl 18 õhtuteenistus. K, 6. veebr kl 9 liturgia. L, 9. veebr kl 18 õhtuteenistus. P, 10. veebr kl 9 liturgia.

EKNK Lihula kogudus

T, 5. veebr kl 18 palvekoosolek Jaama 16. P, 10. veebr kl 11 jumalateenistus Jaama 16. Kantslei avatud T kl 14-17.30 Tallinna mnt 10 II korrusel. Tel 4778648.

Palivere nelipüha kirik

K, 30. jaan kl 18 palvekoosolek. P, 3. veebr kl 12 jumalateenistus.

RISTSÕNA

	püha linn haljasalade	eblaklus sugulase	vääris-kivid boor	veesõiduk oiga- unter anderen	teatud öisik lill sekund	peen karv mittetulundusühing kusisona	noot laotus jood	reser-veeri!	vinnid sahad
planeet									
baarium									
mehe-nimi									
närv									
toit									
linn Ing-lismaal									
aitama									
neoon									
allee									
aasta									
arsseen number puude osad									
terav, tugev									
teravili pödurake									
takso-firma									
esimene araabia kuninga dünastia tiige									

K. Mänd

VABA VEERG

„Leedu koprad” ehitased tammi Valgevene-Leedu piirijõe

MINSK. Valgevene-Leedu piiril tekitab probleeme kobraste ehitatud tamm, Valgevene teadlaste hinnangul on pahategijateks „Leedu koprad”.

„Tamm, mille ehitased koprad Katra jõe, tuleb ära koristada. Valgevene piirivalvuritel tekkisid küsimused sellega seoses, et koprad on rajanud tammi jõe, mis on osa Valgevene-Leedu veepiirist,” ütles Interfaxile Valgevene vabariikliku maastikukaitseala vanemteadur Stanislav Berbol.

„Loomulikult see demon-teeritakse ning koprad asustatakse ümber,” lisas ta.

Valgevene teadlaste kinnitusele „ehitased tammi tõenäoliselt Leedu koprad”.

„On võimalik, et seda ehitased ka Valgevene koprad, ent ma arvan, et nende osalus selles ehituses oli väheoluline,” lisas ta.

Berboli sõnul on Katra jõe piirkonnas Leedu poolel kaitseala juba üle 30 aasta ning nende aastate jooksul on sinna elama asunud märksa rohkem kopraid kui Valgevene poolele.

„Valgevene poolel on koprad elanud vaid mõne aasta,” viitas ta.

Katra jõe pikkus on ligikaudu 35 km, jõe laius on ligi kuus meetrit.

Valgevene loodusressursside ministereium on varem teatanud, et viimastel aastatel on kobraste arvukus riigis kasvunud ülearu suureks.

Zooloogide sõnul on Valgevene üks väheseid maailma riike, kus kobraste küttimine

on lubatud vaid püünistega. Kobraste populatsiooni kasvu on põhjustanud nende naha populaarsuse vähenemine, püüdmise ning nahatöötuse keerukus.

Teadlaste sõnul kasutatakse Valgevenes igal aastal ära vaid 15–20 protsenti kobraste küttimise kvoodist.

Valgevenes on üle 45000 kopra, kes elutsevad kogu riigi territooriumil. Koprad on oma tegevusega teinud pakku pahandust metsaistandikes, samuti ujutanud üle teid ja põllumajanduslikke maid.

Pennsylvania metsümiseja ennustab talve jätkumist

PHILADELPHIA. USA kuulsaim metsümiseja tuli laupäeva varahommikul Pennsylvania osariigi keskosas oma urust välja, tema varju põhjal ennustatakse, et talv jätkub veel kuus nädalat.

Rohkem kui 30000 inimest jälgis hommikul kell 7.30 (Eesti aja järgi kell 14.30), kuidas Punxsutawney Philiks ristitud näriiline 122. aastat küünlapäeval ilma ennustab.

Näriiline viidi inimeste hoi-sete saatel Punxsutawney linnakese ühingu presidendi William Cooperi juurde, kes väidetavalt oskab ainsa inimesena maailmas metsümisejatega nende keeles vestelda.

Küünlapäeva kombe kohaselt näitab päikeselise ilma korral metsümiseja vari, et talv kestab veel kuus nädalat. Pilvine ilm, mille korral näriilise varju näha pole, ennustavat aga varajast kevadet.

BNS

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse address:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetuse 473 7222, kuulutused ja reklaam 473 7111,
faks 473 7040, e-post info@le.ee Kodulehekülge: www.le.ee

Peatoimetaja

Urmas Lauri
Lehte Ilves, Kaie Ilves, Tarmo Õuema, Enriika Liiv

Reklaamitoimetaja

Remo Sirila; tel 505 2175

Küljendaja

Lauri Oja

Korrektoir

Heli Tammi

Fotograaf

Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtjad

Kaja Klettenberg, Helen Viispert

Raamatupidaja

Vilma Hõövel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu. Tel 473 7222.

Vastutav väljaandja Katrin Pämpuu

Trükitud Printallis

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning vauikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Lääne Elu

Toimetuse avatud
E-R kl 8.30–17,
tel 473 7111,
faks 473 7040.
Posti 30, Haapsalu

KUULUTUSED

MÜÜK

- Küttepude ja -pindude müük. Tel 5567 5465.
- Nigula saeveski müüb ehitusliku saematerjali (eri ristlõiked), saunalavalauda ja järkamata küttepinde. Tel 502 0531, 472 9121.
- Müüa kuivad pakitud kütteklotid ja kaminapuud 40liitrisest võrkotist, hind alates 25 kr kott. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.
- Müüme pöranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.
- Müüa saunaahjud, kaminad, pliivid ja katlad soodsalt. Tel 505 4355.

Kuivad KÜTTEPUUD võrkotist. 30–50 cm, 25–48 kr. Kviitung. Tel 523 8852. TAMMARU FARM

ÕHKSOOJENDUSPUMBAD/ KONDITSIONEERID

Müük, paigaldus ja hooldus. Kontakt ja tellimine AirEnergy OÜ, Lihula mnt 3–301, 90507 HAAPSALU. Tel 473 4112, 5556 6971, info@airenergy.ee, www.airenergy.ee

Fujitsu, Panasonic ja Mitsubishi

ÕHUSOOJUSPUMBAD. Jalaka 1a, Haapsalu. Tel 5667 8902, 475 6900.

Allahindlus kuni 40%! 10. veebruarini kaupluses Mr Hollis Haapsalu kaubamaja II korrusel. Nahkjoped – 20%, AIGLE joped – 20%, d'emprid – 40%.

- Müüa pakitud Sangla turbabriketti alusel. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.
- Müüa saetud-lõhutud küttepuid, pikkus vastavalt soovile, h alates 450 kr/m³. Tel 5647 7650.
- Pakitud turbabrikett ja puudubrikett koos veoga Läänemaal. Tel 507 8754.
- Müüa tooreid 3m küttepuid ja saetud-lõhutud 30–50cm küttepuid. Kohalevedu. Tel 5647 7966.
- Müüa palkmaja palke (6m), tihu hind 1600 kr. Tel 5388 4013.
- Müüa pöranda-, voodri- ja ehituslaudu. Vedu tasuta. Tel 505 5654.
- 2. kuni 9. veebruarini suur alahindlus, kuni 50% Oja Riiete Äris asukohaga Haapsalus Niine 18.
- Müüa kasutatud mööblit. Nahkmööbel (diivan, 2 tugitooli, tumba), lastetoakomplekt (voodi, kirjutuslaud, kapp ja riul), diivanilaud, täispuidust voodid (2000×1600 ja 2000×1000) ja sekretärkapp. Tel 5656 7372, 5645 9324.
- Kasutatud riide müük 4., 5. ja 6. veebruaril kell 18–20 Haapsalus Raudtee 12.
- Välis-, sise-, pöranda- ja saunalauad. Eri profiilid. Sisevoodri- laud al 75 kr/m². Tel 5647 5575.
- Müüa vähekasutatud originaalkatuseraamid, mis sobivad universaalkerega Escordil või Focusel 2004. a reelingute külge. Tel 529 5206.
- Müüa imiku kottkombe (punane, suurs 68–74 cm, firma Cocodrillo, kasutusel olnud ainult 3 kuud), hind 350 kr. Tel 508 6565.
- Müüa soodsalt magamistoakomplekt. Tel 5660 5875, helistada pärast lõunat.

OST

- Antigiäri, Posti 25, ostab pilte, postkaarte, kelli, aumärke, ehteid, rahasisid, kulda, hõbedat jm vanavara. Maksame kohe. Hindame tasuta. Tel 5648 2702.

Kuulutuste vastuvõtt E–R kl 8.30–17 Posti 30, Haapsalu. Tel 473 7 111. Faks 473 7040.

AUTO

- Müüa remontivajav Mitsubishi Lancer STW (1995. a, kehtiv ülev aug 2008). Tel 502 9073.

KINNISVARA

KINNISVARA
Tallinna mnt 1, tel 473 3888;
Karja 27A, tel 473 4000,
www.kiva.ee

Kinnisvarateenused aastast 1992
OST-MÜÜK
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, 505 8925.
HINDAMINE
Karja 27A, tel 473 4000, 522 1346.

KINNISVARA OST-MÜÜK.

Kokkuleppel kohene kinnisvara väljaost.
Haapsalu, Posti 18, tel 518 2706, 502 0308, 473 1434.
Avatud E–R kl 10–17.30.
www.apslund.ee

Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee, tel 473 4376.

Professionaalseim ja suurima valikuga kinnisvarafirma Läänemaal ja Hiiumaal – abiks kõiges kinnisvaraga seonduvas.

Silvi Merilo — atesteeritud hindaja, atesteeritud maakler — tel 522 9958,
Hille Kanter — atesteeritud maakler — tel 515 2537,
Marianne Matisen — hindaja assistent, maakler — tel 520 3408,
Elve Plaas — maakler — tel 551 4724.

Parimad kinnisvaralahendused Arco Vara abiga!

- kinnisvara ost-müük
- hindamine
- konsultatsioon

Posti 1, Haapsalu
tel 47 37 451
haapsalu@arcovara.ee
www.arcovara.ee

PARIMAD LAHENDUSED KODUVAHETUSEL
SEIB
EESTI ÜHISPANK
KUKUKV
Tel 504 2164; 5394 0403
www.kukukv.ee

- Ennustuse Kinnisvara võtab omanikult lepinguga müüki kinnisvara. Tel 5348 2672. Hea hind ja kiire müük. www.ennustus.ee
- Soovin osta põllumaad Läänemaal. Tel 518 2706.
- Müüa uus hea planeeringuga 2toaline korter Kastani t (suur rõdu). Hind soodne. Tel +372 524 4214, +372 473 7452, priidu.lember@arcovara.ee. Priidu Lember, AS Arco Vara Kinnisvarabüroo
- Müüa või üürile anda (hilisem ostuvõimalus) korras k mug 3toal krt Haapsalus Niine t. Tel 5667 8333.

- Uuemõisas Haudejaama teel müüa soojustatud garaažid (3 tk, 58,7 m², kütisvõimalus, tööstusvool, G4S valve). Tel 514 9141.

KOOLITUS

- OÜ Klimbergi autokoolis B–kat mootorsõiduki juhi algastme ja lõppastme kursused. Teave ja registreerimine tel 502 4562, www.klimbergak.ee
- OÜ Autosõit autokoolis B–kat algõppe ja lõppastme mootorsõiduki juhi kursused. Teave www.autosoit.ee, tel 551 9412 või T ja N kell 15–17 tel 473 1148.

TEENUS

- Võlgade sissenõudmine. Tel 730 0818.
- Korstnapühkimisteenus. Tel 5567 4532.

Kaeve- ja laadurtööd rataskopplaaduriga.

Kalluri teenus.
Tel 501 5079, 518 0091,
info@rimitax.ee
www.rimitax.ee

Ehitusfirma Developing GRD OÜ

* katuse renoveerimine,
* fassaaditööd,
* majade ehitus,
* üldehitus.
Tagame kvaliteedi. Pakume koostööd korteriühistutele.
Tel 5814 4204.
www.developing.ee

Kaeve-, planeerimis- ja teleskooplaadurtööd. Lumekoristus.

Sinule sobival ajal. OÜ Videnna, tel 513 5419.

- Vanade majade renoveerimine, korterite ja kontorite remont, katuste ehitus, trepikodade remont. Tel 527 9001.
- Ehitusfirma teostab ehitus- ja remonditööd Läänemaal. Tagame kvaliteedi. Tel 5343 0708, 5660 0961.
- Teenustöö minilaaduriga (lumekoristus, kaeve- ja laadimistööd), h 300 kr tund + käibemaks. Tel 5388 4013.
- Veoteenus kaubikuga (kj 1,5 t, maht 10 m³). Tel 526 8882.
- Kipsplaadi ja parketi paigaldus, vannitubade remont ja ehitus, sanitaartehnilised tööd. Tel 5340 2282.
- Teeme elektritööd korterites ja majades, ka trepikodade valgustid. Tel 5676 0802.
- Teen sisetööd (kips, laminaat, parkett, aknapäled, laed, seinaks, maalritööd jm). Tel 5842 2055.

- Ehitusteenused (korterite ja majade remont). Garantii 2 aastat. Võtame ette ka väiksemaid töid. Tel 528 1716.
- Maalritööd. Tel 5666 0003.
- Soojuspumbad. Müük ja paigaldus. Tel 5326 8726.

TÖÖPAKKUMINE

THALASSO SPA FRA MARE
Pakume tööd ettekandjale/kelnerile.
Teave tel 503 7289, 472 4605.
Pakume tööd koristajale.
Teave tel 472 4602, 552 0785.
Thalasso Spa Fra Mare,
Ranna tee 2, 90403 Haapsalu

Kongo hotelli restoran võtab täiskohaga tööle kelneri/ettekandja. CV saata kongohotel@hot.ee või Kalda 19, Haapsalu. Teave tel 472 4800.

- Restoran-õllekelder Central pakub tööd ettekandjale/kelnerile, köögitoölisele ja koristajale. Teave tel 473 5595, 5647 1407.

Restoran Blu Holm pakub tööd kokale, kokaabile ja koristajale (0,5 kohta).

CV saata bluholm@bluholm.ee või tulla kohapeale Sadama 9/11, Haapsalu. Teave tel 506 8652.

- Vajatakse raietöölisi. Tel 516 4278.

- Lääne-Virumaal tegutsev põllumajandusettevõtte vajab **lõpsjät**. Elamiseks ahiküttega korter. Lasteaed, kool, kõrts ja kauplus 300 meetri raadiuses. Palk alates 10 000 kr. Teave telefonil 5648 9919.

TÖÖTAMINE

- Kaks ehitusmeest otsivad tööd (üldehitus, vannitoad). Tel 5190 5363.
- Kolm kutselist ehitajat otsivad tööd. Tel 518 1648.

SOOVIN ÜÜRIDA

- Noor pere soovib üürida 2toal krt Haapsalus. Tel 5631 3862.
- Noor korralik pere soovib kiiresti üürida 2–3toal krt. Remondi võime ise teha. Tel 5842 2055.
- Soovin üürida garaaži Haapsalus või lähiumbruses. Tel 5800 5297.

LOOMAD

- Kastani poe lähedalt leitud tüme kolmevärviline emane kass. Tel 503 7264.

METS

- Ostame paberipuud (kask, mänd, kuusk). Haava-, kase-, männi- ja kuusepalki. Tasu kohe, vedu meilt. Ostame kasvavat metsa ja metsamaad. Raietööd ja väljavedu. Parim hind Läänemaal. Tel 507 2231, 509 6173.
- Lp metsaomanikud, Läänemaa Puidukaubanduse OÜ ostab kasvavat metsa ja metsamaad. Tel 510 9983.
- OÜ Interfor Group ostab palki ja paberipuud (parimad hinnad), raieõigusi ja metsakinnistuid. Ülestöötamine. Tel 515 0451.
- OÜ Hansamets ostab kasvavat metsa, metsakinnistuid ja metsamaterjali. Metsa ülestöötamine ja vedu. Metsa istutamine. Tel 506 0777. www.hansamets.ee
- OÜ Vävars ostab pidevalt värsket kasepaberipuud Kujjõel Risti vallas, hind 1050 kr/tm. Ostame ka pidevalt sangleppa ja haava-palki, hind 850 kr/tm, + kasepalki, hind kokkuleppel. Tasume kohe. Veovõimalus meilt. Tel 5667 8949 või 5622 3870.
- metsaturg.ee. Plaanis müüa mets? Helista tel 731 0111.

MITMESUGUST

- Näriiliste ja putukatõrje. Kahjuritõrjelepingute sõlmimine. Teave ja teenuse tellimine tel 515 2405. PPS Eesti OÜ
- Kaardid ennustavad, helista tel 900 1727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 17 kr/min.

- hea inimene, kes sa leidsid laup õhtul või pühapäeval Uuemõisast Ehitajate tee 11 eest roheline kohvri akutrelliga, tagasta see hea vaevatasu eest. Tel 5635 6184.
- Pühapäeval, 3. veebruaril teel Paliverest Haapsallu kaotatud autost ühe rattaga aiakäru. Vaevatasu. Teated tel 5698 8098.

Lääne Elu

Toimetus asub Haapsalus Posti 30 (III korrus).

Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, 473 222 faks 473 7040, e-post info@le.ee

Loe internetis www.le.ee

LÄÄNE MAAVALITSUSE TEADE

Maaosakond suletud

Kolmap, 6. veebruaril Lääne maavalitsuse maaosakonnas (Ehte 9, Haapsalu) kodanike vastuvõttu ei ole.

Lääne maavalitsus

TEATED

FIEde infopäevad lõkkuvad edasi

Raamatupidamine põllumajandusega tegelevaile FIEdele.

Lektori haigestumise tõttu on infopäev kolmap, 20. veebruaril kl 11 Haapsalu kutsehariduskeskuses Uuemõisas ja neljapäev, 21. veebruaril kl 11 Kõmsi rahvamajas. Teave tel 472 9007, 5650 6109. Palume ebameeldivuste pärast vabandust! HPL Läänemaa Nõuandekeskus

Detailplaneeringute kehtestamine

Noarootsi vallavolikogu kehtestas 31. jaan istungil alljärgnevat detailplaneeringud:

- otsusega nr 1 katastriüksuse 52001:001:2524 detailplaneeringu;
- otsusega nr 2 Rohuaia kinnistu detailplaneeringu;
- otsusega nr 3 Salemi detailplaneeringu.

Noarootsi vallavolikogu

Avalik enampakkumine

Haapsalu kohtutäitur Tarvi Söömer müüb oma büroos avalikul enampakkumisel 27. veebruaril kl 10 2toalist korterit aadressil Kastani 34–9, Haapsalu linn, Läänemaa. Alghind on 550 000 krooni. Vaata ka Ametlikud Teadaanded 25.01.2008.

Täpsemat teavet saab kohtutäitur Tarvi Söömeri büroost Sadama 21, kab 305, Haapsalu, tel 473 3322, e-post tarvi.soomer@taitur.just.ee. Kohtutäitur Tarvi Söömer

Vabadussõja võidusammas on hukkunute, võidelnute ja võitjate mälestusmärk, aga ka kogu vabadustarmastava eesti rahva mälestusmärk. Võta osa Vabadussõja võidusamba püstitamisest oma annetuse kaudu. Kõigi annetajate nimed müüritakse võidusamba vundamendis.

Annetusi monumentide rajamiseks saab teha Vabaduse Monumenti Sihtasutuse arvelduskontole 221037774285 Hansapangas ja 10220074488017 SEB Ühispanngas.

Annetuse saajaks märgi SA VABADUSE MONUMENT ja selgituseks „Annetus võidusamba püstitamiseks“. Samuti saab annetust teha Kaitselidude Lääne Maleva staabis Haapsalus Lahe 17.

Lääne Elu 2008

1 kuu 90 kr, 2 kuud 180 kr,
3 kuud 240 kr, 4 kuud 320 kr,
5 kuud 400 kr, 6 kuud 480 kr,
7 kuud 560 kr, 8 kuud 640 kr,
9 kuud 720 kr, 10 kuud 800 kr,
11 kuud 880 kr, 12 kuud 960 kr.

Otsekorraldusega 80 kr kuu!

Lääne Elu

Reakuulutus (kuni 4 rida): Tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus 55 kr; autod 50 kr, müük, loomad, teenus 40 kr; ost, mitmesugust, soovin üürida 35 kr; töötamine 30 kr. Kood 10 kr, tööpakkumisel 40 kr. Raamiga kuulutus 14.50 kr/cm², logoga 16 kr/cm², kordus 20% odavam. Leinakuulutus 90 kr, topeltsuuruses 175 kr, surmateade (väike) 80 kr, (topeltsuuruses) 100 kr. Õnnetus 125 kr ja topeltsuuruses 175 kr. Teated 7 kr/cm², kordus 20% odavam. Raamid teade 10.00 kr/cm², kordus 20% odavam. Kuhu minna 5 kr/cm². Toimetus avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

KUHU MINNA?

MEELELAHUTUS

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11): T-P kl 12-24. P 12-21. R, 8. veebr kl 20 tantsuks Miku ans. **L, 9. veebr reserveeritud.** 16. veebr Ivo Linna ja Antti Kammiste.

Fra Mare restoran: Teid ootavad Vahemeremaade road! *A la carte* restoran on avatud P-N 12-23; R-L 12-24. Külmlaua ja suupistete tellimine ning catering-teenus. Tel 472 4605.

Centrali restoran ja öllekel-der: P-N 12-23; R, L 12-02. Tööpäeviti kl 12-15 päevaroad. Tel 473 5595.

Wiigi kohvik (Suur-Lossi 25): K-P kl 12-21. Olete oodatud! Sõbrakuu eripakkumised! Peolauad. Tel 473 4704.

VIP baar (Posti 1): R, 8. veebr kl 22 elav muusika! Tantsuks mängib „RELAX“ Urmas Koppel esituses, muusikat nii noortele kui ka vanadele. Sissepääs tasuta.

TERVIS JA SPORT

Laine ujula: E-L kl 13-22, P kl 8-22. Hommikujumine iga päev kl 7-8. T kl 17.30 jooga (juhendaja Kaie). K kl 18 vesiaeroobika. Infrapunasaun ja vesivoodimassaaž *Hydro jet* ettetellimise-ga. Teave ja broneerimine tel 472 4414 või ujula@laine.ee ning www.laine.ee

Vanalinna Bowling (Jaani 4): E-P 12-24, tel 473 4900. *Happy hours* P 21-24. Piljard. Avatud p u h k e k e s k u s . www.vanalinnabowling.ee

Tule ja lõõgastu Thalasso SPA Fra Mare Day SPA basseini- ja saunapargis! Avatud iga päev kl 13-22. Kolmetunnine külastus 200 kr. Eelregistreeruda tel 472 4612.

Thalasso Day SPA puhastab ihu ja hinge!

Broneeri talasso „Meresau“, 1250 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele), 2500 kr 2 tundi (kuni 12 inimesele — hinnas sisaldub Day SPA basseini- ja saunapargi külastus).

Tõelistele saunagurmaanidele talasso „Meresau“ uued paketid! Hinnad alates 900 kroonist.

Vaata lisa www.framare.ee Day SPA/Thalasso „Meresau“.

Info ja broneerimine tel 472 4600, 472 4612.

RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu lahtiolekuajad: kojulaenu-tuse osakond (Posti 3) E-R 10-18, L 10-15; lugemissaal ja avalik internetipunkt (Posti 3) E-R 10-19, L 10-15, P suletud. Raamatulaenu-tuse sotsiaalimajas (Kastani 7) T 14-17, R 11-14. Lasteosakond (Wiedemanni 11) E-R 10-17, L 10-15, P suletud. Iga kuu viimasel neljapäeval korras-tustööde tõttu suletud.

Vaata ka www.lib.haapsalu.ee

NÄITUSED

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): K-P 12-18. Kolmap, 6. veebr avatakse Riin Palloni ja Katrin

Rüütli näitus „Mehhanismid“ Haapsalu Linnagaleriis.

Iloni Imedemaa galerii (Kooli 5): K-P 11-18.

Ehte käsitöö- ja kunstikoda (Ehte 4): märtsi lõpuni suletud.

Kullamaa kultuurimaja galeriis „Helikunstnikud aja peeglis“. Näitus on pühendatud Eesti Vabariigi juubeli aastale. Kullamaa raamatukogus fotonäitus „Läänemaa — turvaline pesapaik“.

KINO

Haapsalu kultuurikeskuses täna, 5. veebr kl 19 film „Sulle naiseks ma ei tule“, pilett 40 kr.

ETENDUS

Haapsalu kultuurikeskuses teisip, 12. veebr kl 19 Vanemuise teatri lavastus „Vabamõtteleja“, pilettid 110 ja 80 krooni.

KULLAMAAL

Kullamaa kultuurimajas laup, 9. veebr kl 19 „Vastlapäeva tantsumaraton“. Esinevad rahvatantsijad Lauknalt, bai-latiinorühm Sipast, *linetantsijad* „Red Hot Risti“, köhutantsutrupp „Miraaž“ ja flamenkotantsijad „Adelante“ Haapsalust.

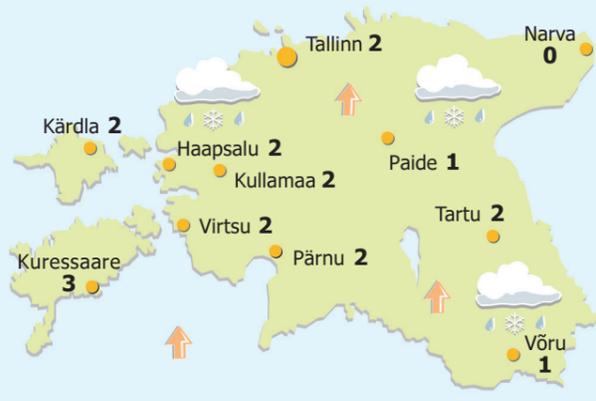
MUUSEUMID

A. Laikmaa majamuuseum: K-P 11-16. Tel 472 9756.

Hanila muuseum: ettetellimisel tel 5648 4164.

Läänemaa muuseum: K-P 11-16. Näitused „Elu võimalikkusest

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Läänemaal on hommik sajuta, päeval võib sadada lörtsi. Puhub lõunatuul 5-8 m/s. Öhutamperatuur tõuseb +2 kraadini.

ILM LÄÄNEMAAL
Kolmapäev 0°...+2° lõuna- ja kagutuul 5-12 m/s
Neljapäev 0°...+3° muutlik tuul 2-9 m/s
Reede -1°...+1° lõunakaare tuul 5-9 m/s
Laupäev -1°...+2° lõunatuul 6-11 m/s

EMHI

KUHU MINNA?

Läänemaal; „Aeg ei peatu...“ (tutvustab ajamootmise atribuute — kalendrid ja kelli).

www.muuseum.haapsalu.ee

Haapsalu rätiku muuseum (Ehte 4): T-R 10-17, L 10-15. Muuseumi väljapanek on märtsi lõpuni Haapsalu gümnaasiumi käsitööklassis.

Koela talumuuseum (Taebla vald): ettetellimisel tel 5393 2922, 5661 3584.

Raudteemuuseum: K-P 10-18.

Piiskopilinnuse muuseum (püsinäitus ja näitus „Keskaegsed masinad“), **kellatorn ja toomkirik** on avatud ettetellimisel. Tel 472 5346. Vaata ka internetist www.haapsalulinnus.ee

Rannarootsi muuseum: T-L 11-16. Näitused „Nobedad näpud“, kaljas „Hoppet“. Näitus eest-tirootslastest, Aibovaip ja Vormsi talutuba.

Sidemuuseum (Tamme 21a): K-P 11-16. Tel 473 3664.

TEADE

- Terviseabitelefoni:**
- suitsetamisest loobujate nõustamine 5343 0707;
 - noorte seksuaalnõustamine 528 0560, registreerimine 472 5815;
 - noorte psühholoogiline nõustamine 473 7227;
 - tervisetuba 472 4485.

Unustasid!

Telli leht juba täna! **Lääne Elu**

saepood.ee

VANA VASTU UUS

1000.-kr

www.saepood.ee

tel 513 1511; 473 3299

SAAG OSTA SAEPOEST!

üldehitustööd, fassaaditööd, viimistlustööd
lammustööd, tänavakivide paigaldus

Rental Ehitus OÜ
TEL 53932290, 5200532

LINATARE

Vastlapäeva allahindlus!

30% kuni 40%

Linaliugu, pika kiudu, lina liulaskijale, takud taganttõukajale, tutrad toasistujale! Nii valgeks meie lina kui see lumi liumäella, nii pikaks meie lina kui see reeteekene! Kes ei tule liugu laskemaie, selle lina liguje jäägu, aia ääre hallitama, seinä ääre seenetama!

oü LANDEKER ostab

kasvatat metsa, metsamaad ja raieõigust.

Hind kuni 120 000 kr/ha (läbiraiutud ja hüpoteegiga).

Ettemaksu võimalus. Maa mõõtmine. Nõustamine. Ostame tehtud lageraiet ja vanu taluhooneid.

Tel 56 150 680, 51 10 415, 51 79 866, 48 94 055
Faks 489 4962,
Tallinna mnt 22/24 (III korrus), Rapla
www.landeker.ee

JÄRELMAKS

- Lihtne asjaajamine
- Põndlikud tingimused
- Püsikliendi eelised
- Lepingutasu 0 krooni

HAWAII EXPRESS **RakserSport**

Kodukaup MÖÖBLIPOOD **UUEMÕISA AUTOKESKUS** **Berger**

AIM tours **alpiexpress** **Travel**

Entre **Go Travel** **Berger Reisid** **AIM Reisid** **Alpiexpress**

Entre kodutehnika Posti 30, Haapsalu, tel 473 7030
Kodukaup Mööbel Posti 30, Haapsalu, tel 473 3765
Digilabor Tallinna mnt 1, Haapsalu, tel 473 3361
Hawaii Express Tallinna mnt 1, Haapsalu, tel 473 3046
Rakser Sport Karja 20, Haapsalu, tel 472 0490
Uuemõisa Autokeskus Tallinna mnt 78, Uuemõisa, tel 472 4010

Go Travel Posti 41, Haapsalu, tel 631 0210
Berger Reisid Pärnu mnt 67a, Tallinn, tel 628 6165
AIM Reisid Saarma 12, Tallinn, tel 5668 9089
Alpiexpress Regati pst 1, Tallinn, tel 639 8518

www.liisi.ee